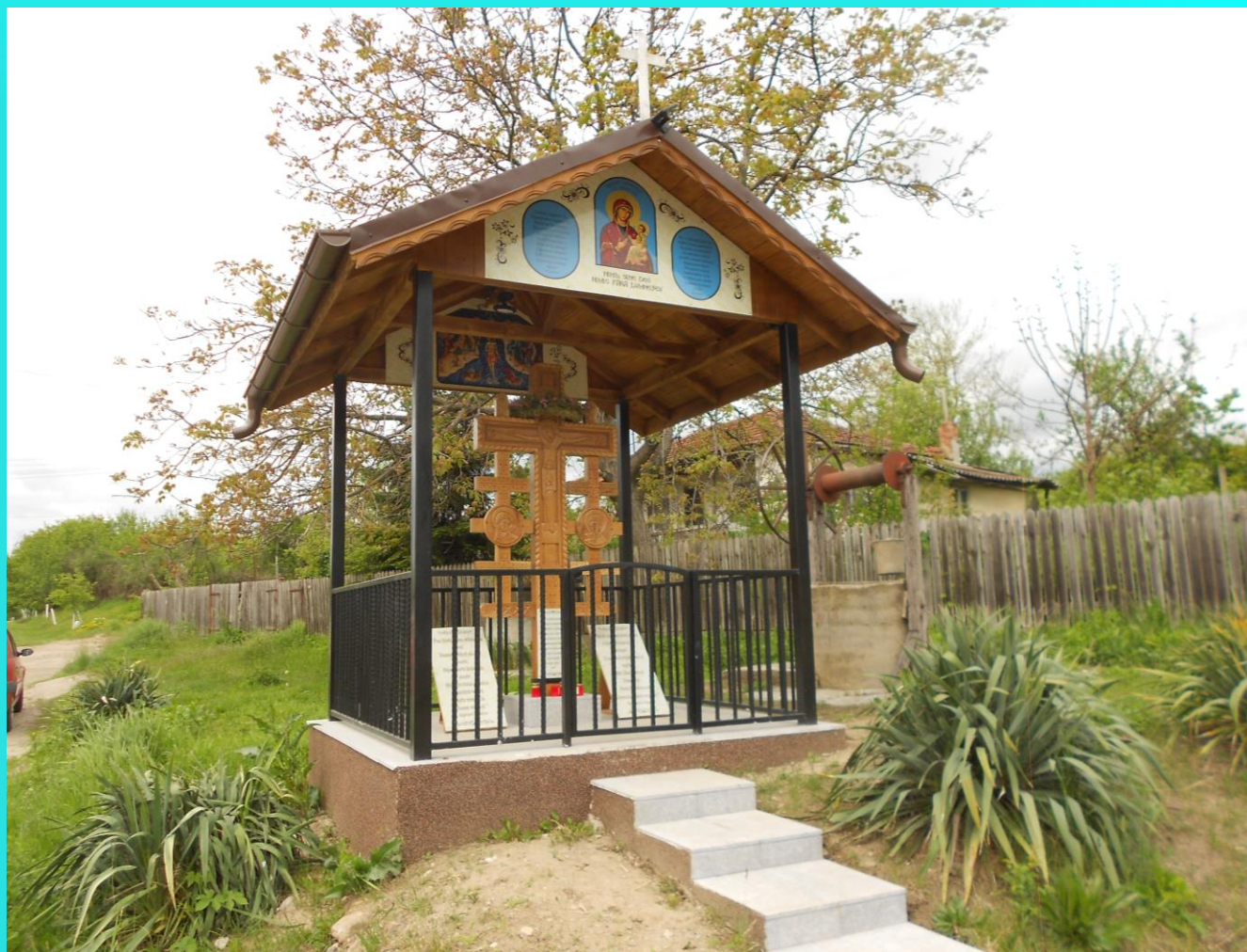

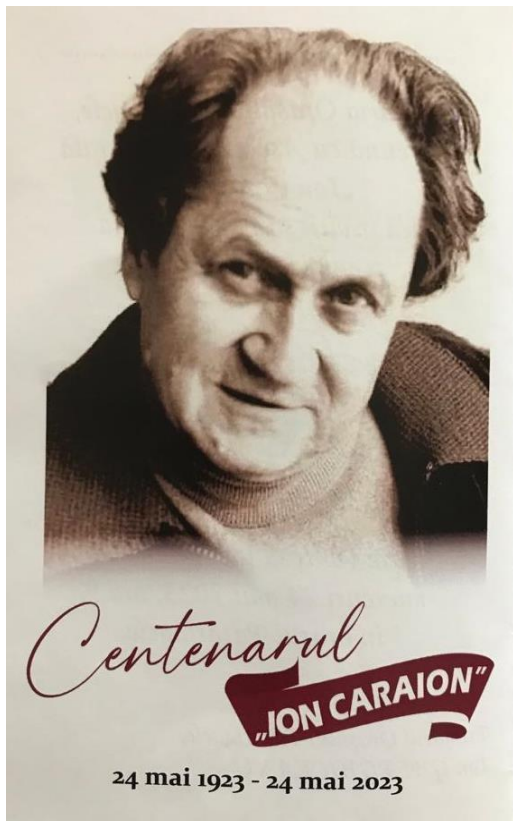
ÎNTREZĂRI

Revistă sătească de știință și cultură
Anul XI. Nr. 42. Iunie 2023

**Troița de la Fântânile lui Pârscoveanu, sfințită de Izvorul Tămăduirii (21 aprilie 2023),
Parohia Pârscovul de Sus**

În acest număr : M. Râpeanu, I. Caraion,
A. N. Popescu, I. Nedelea, El. Stroe-Otavă, G. Tudor,
D. Mihai, Gh. Neagu, L. Alexandru, P. Stoicescu,
T. Cicu, T. Damian, Al. Pilipăuțeanu, V. Milescu,
E. Oniscu, E. Necula, C. Costea, A. Zota,
Elis. P., G. Radu, S. Grigore

Primăria Orașului Pătârlagele, împreună cu Asociația Culturală „Ion Caraion”, a organizat aniversarea a o sută de ani de la nașterea scriitorului.

Poetul (lui Ion Caraion)

*Râul atemporal
În curgere stând -
Autoprivindu-se cugetă.
Pururi incert
și totuși rotund -
niciodată ajuns
unde-a ajuns.*

*Poetul. Destinu-i e scoică
se zbate în el -
se roagă
se usucă în el.*

*Crucificat pe poezie
în unicu-i timp -
de-a pururi.*

Marius Râpeanu

„Sunt singurul dintre scriitorii români care a fost condamnat la moarte sub comuniști [...] v-o spune cineva care s-a întors din moarte” (Ion Caraion)

VOICULESCIANA

Ultimul sonet închipuit al lui Vasile Voiculescu

Zadarnic îți e plânsul către lume
După umbrite veacuri de tăcere.
Nu-ți mai încape lacrima în ere,
Azi, doar în sărbătorile postume.

Albinele cuvintelor de miere

Își tremură cuvintele, anume
Să-ți strângă rățăcirile în sume
De cânturi condamnate la-nviere.

O pană doar, căzută printre file
Îngălbenite, macină uitarea
Într-o cenușă rece-a altor zile,
Unde blazonul tău, căzut în bernă,
Lovește-n vechea rană așteptarea
Pentru-o iubire vie și eternă.

Recviem

Ca să ajung la tine, peste lume,
Am străbătut trei veacuri de pustiu
Prin pulberi aurii de nimb, postume
Și ți-am adus trei flori, ca unui viu.

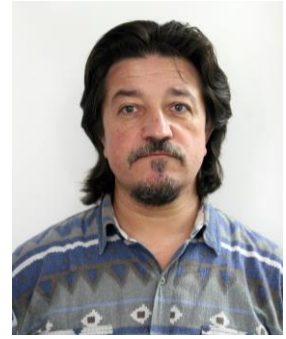
Lumina tâmplei tale, colilie,
Mai naviga spre adevăr, tăcut,
Prin suferința tragică, târzie,
Cu lacătul cuvintelor pierdut.

Chemam, căzut în stranii reticențe,
Spirala de destine înapoi,
Să reaprind a lumilor esențe
Sub pleoapa grea, în ochii calzi și goi...

Te-arăți prin vis, bătut de aspre vânturi,
Cu părul încurcat de frunze reci,
Purtând ca un Iisus peste pământuri
O cruce-n piscul ros spre care pleci.

Din lumea ta – mă rog – misterul ádu-l,
Când în clepsidre lumânări se sting,
Întoarce-te spre mal și-arată-mi vadul:
Doar mâna să mi-o-ntind și să te-ating...

Ți-am presărat pe lespede tristețe
Și patima sublimului târziu
Culeasă-n veacul tău de tinerețe.
Și ți-am adus trei flori, ca unui viu.

Adrian-Nicolae Popescu

Omagiu

Bătrân cărunt cu ochi de-abis,
adânci și puri ca dimineața,
în lungul nopții tale vis,
ne-ai învățat ce-nseamnă viața.

În zâmbetul tău trist, de sfânt,
mocnește-o suferință-adâncă,
cu basme ninge pe pământ
cuvântul tău din miez de stâncă.

În părul tău plutesc câmpii,
iubiri aprinse-n muguri magici,
arhaice melancolii
în ochii orbului tău tragic.

În codri negri de gorun,
haducii-nvie-n nopți cu lună,
chemarea statului străbun
în cornul zimbrului răsună...

un glas târziu, sub pana ta,
cu șoapte vechi ne înfioară,
povești începe a depăna,
ca pe o strună de vioară.

Sub vraja timpului uitat,
în umbra fumegândă-a serii,
pe chipul tău înfiorat
își scutură zăpada merii.

Un dor de-nalt, iubiri târzii
și fascinante-ți curg prin vine
și-n fața ta suntem copii,
bătrâne drag...Rămâi cu bine!

Ion CARAION 100

Portret sau statuie?

(Istoric literar sau prozator?)

I. NEDELEA

După frecvențele apariții editoriale – romane, proză scurtă, critică și istorie literară, oferite cititorilor cu o ritmicitate anuală, în acest secol și mileniu – , **Gheorghe Postelnicu** nu mai poate surprinde sub aspectul prolificității, vredniciei creatoare și profunzimii demersurilor literare. Noua lui carte, materializată ca adevărată performanță (inclusiv) de încadrare în scurtul interval de timp planificat, uimește însă prin câteva trăsături și detalii frapante.

Ea este dedicată, la centenarul nașterii, lui Ion Caraion, căruia, cu precizarea că a devenit prototipul lui Victor Petrini din cunoscutul roman al lui Marin Preda, îi reconstituie drama întregii existențe ca fiind a „celui mai iubit și mai detestat poet român”. Sub titlul „*O pată de sânge intelectual. Ion Caraion. Povestea vieții.*”, care, în prima parte, preia chiar o zicere aparținând celui omagiat, se regăsesc „șesute” armonios, într-un întreg generos, extrem de ofertant, un destin excepțional, mai multe epoci (trei dictaturi) și lumea literară marcată de acestea. În prim-plan se află, firește, personalitatea neobișnuită a scriitorului evocat, deținut politic pe parcursul a 11 ani, „scriitorul de o forță artistică ieșită din comun, omul cu o existență dramatică, strivit de istorie.”(p. 115). În desfășurarea scrierii, după cum recunoaște autorul însuși, „Peste tot și peste toate plutește amintirea nemuritoare a celui mai nefericit scriitor român..., poetul generației pierdute, poetul infernului cotidian, omul mutilat de istorie, ființa tragică a Gulagului românesc.”(p.114).

În cele aproximativ 120 de pagini, cititorul va întâlni și va aprecia – pe lângă bogăția de informații semnificative provenite din surse...vii, livrești și din / despre opera cercetată – evaluări ale faptelor și atitudinilor subordonate conștiinței celui neîmpăcat cu nedreptățile regimurilor politice suportate și, cum era de așteptat, estimări personale competente ce țin de domeniul criticii și istoriei literare, precum și din cele consacrate prin nume notorii ale acesteia din urmă.

În condițiile imposibilității asumate a acoperirii adecvate, într-un comentariu, a tuturor aspectelor relevante, oricât de meritorii pentru semnatarul volumului, încercarea de față dă curs doar câtorva care se insinuează atenției cu puterea evidenței (probabil, altele pentru fiecare cititor). Astfel, prioritară în reliefația atuurilor pe care le întrunește cartea dedicată scriitorului cu origini buzoiene ar putea fi arta evocării și a reconstituirii. Ea susține și demonstrează, în numeroase pagini, contexte și modalități, originalitatea scriiturii întregului demers creator. De la coperta care se supune, prin elemente specifice (nu doar prin titlu, ci și grafic), aceluiași deziderat, continuând cu sintagmele așezate în fruntea celor 9 capitole (scurte și cu potențial metaforic; lor li se alătură un *Cuvânt înainte* semnat de Passionaria Stoicescu, un *Prolog*, un *Epilog* și o *Postfață*) și ajungând până la nivelul frazelor și cuvintelor, plasticitatea fără ostentație se păstrează ca trăsătură larg acoperitoare. Mai sus invocata artă a reconstituirii devine și mai izbitoare în secvențele în care cel ce se apleacă asupra faptelor, suferințelor, atitudinilor lui Ion Caraion cunoaște și exprimă trăiri și stări autoinduse empatic de apropiată factură și intensitate cu ale celui vizat. Amănunte ale peisajului și ambianței sunt uneori sugerate așa cum ar fi făcut-o altădată personajul real. „După câteva ore de lectură și de scris își rățăcea pașii prin luncă, de unde se ridica o aromă vegetală. Ce amintiri fericite vor fi pârâul, ca și chipul mamei, ca și țărâitul greierului din tindă!”(p.23) De altfel, atât cât mai ajută memoria, revine în minte existența unor pasaje asemănătoare ca factură în lucrări anterioare dedicate lui Vasile Voiculescu și peisajului geografic și sufletesc al Pârscovului.

O a doua observație este înrudită cu cea de mai sus, fiind sugerată în subtitlu. Cine se poziționează în frunte ca drept de paternitate asupra alcătuirii livești: istoricul literar sau prozatorul? Pentru contribuția celui dintâi, argumentele ar fi superflue, dată fiind abundența de informații și de referințe biografice și istorice prin care se recompun epoci (politice), lumi scriitoricești influențate de acestea, ca și perspective critice asupra eroului cărții. Uneori, textul lasă impresia trecerii line, din proză spre structuri de relatare apropiată de cea științifică, prin faza intermediară a eseului. Formațiuni dintr-o sintaxă a clarificărilor se ițesc adesea, pentru o acoperire semantică amplă, în triplete ale unor precizări sau caracterizări: „și-a pierdut *libertatea, copilăria, elanurile*. Se consola cu poeziile din manuale, *memorate, recitate, murmurate*.” (p. 19). La fel de binevenite sunt și asocierile mai bogate ale determinării, cu 4 ori mai multe componente: „veleitari *notorii, trufași, naivi, semidocti*” (p. 32). Aceleași obiective clarificatoare și de cuprindere cvasitotală a problematicii abordate sunt, se pare, împlinite de istoricul literar dublat de prozator chiar după modelul stilistic frecventat și de Ion Caraion, prin impresionante dezvoltări retorice ale unor interogații: „Cum descurajezi impostura, obscurantismul și arivismul, vorbăria și oportunismul? Cum să împruțezi minciuna, avertizând naivii? Cum să ridiculizezi șabloneria, salamalecurile, histrionismul, să corectezi deformări de judecată și să relege judecăți pe care atât evoluția timpului, a bunului-simț, minima rectitudine morală și minimul instinct de verticalitate le destituie și infirmă?...”(p.45) Și tirada întrebătoare continuă cu încă trei fraze având finalul aflat sub același semn de punctuație și la fel de consistente etic.

Pentru *prozator*, dovezile, materializările lexical-sintactice și de expresivitate ale talentului au fost cumva anticipate și prin invocarea artei reconstituirii. Ele se multiplică însă la nivelul frecventării de către Gh.P. a unui fond lexical cu sclipiri de prospețime și originalitate a asocierilor, cuvintele izbutind să transmită convingător nu doar idei, ci și stări subtile sau reacții ale conștiinței și sufletului în fața încercărilor dramatice, nedreptăților și potrivniciilor de tot felul aglomerate în destinul celui ce a supraviețuit miraculos regimului de tortură sălbatică din închisorile comuniste.

Evident, falsa dilemă „prozator sau istoric literar” se rezolvă de la sine în urma oricărei lecturi oneste: aflate într-un echilibru judicios, rodnic și...admirabil, cele două ipostaze se armonizează fericit spre binele întregului edificat printr-o strădanie creatoare de o intensitate uimitoare de numai câteva luni. Această remarcă permite și înaintarea către ultima componentă a comentariului de față (care, e de recunoscut, are atingere mai degrabă cu autorul cărții, decât cu cel căruia aceasta este consacrată la centenar).

Pe parcursul lecturii generoase în provocări ale gândirii, nu doar ale imaginației, și-au făcut loc și câteva nedumeriri (cu motive benigne!) sau semne de întrebare. Anumite discontinuități ori neregularități cronologice, de pildă, le-am regăsit contracarate în text prin formulări de genul: „Să recapitulăm...” (p.73); „Revenim la odiseea deținutului politic...” (p.78). În același timp, pentru oricine deține oarece cunoștințe despre „împricinatul” fără vină ar putea intriga faptul că anumite controverse vizându-i personalitatea au fost abordate preferențial pe partea luminoasă, cea acuzatoare fiind pusă pe seama apucăturilor și invidiei unor detractori. A fost motivul pentru care și-a făcut loc ideea opțiunii auctoriale mai degrabă către profilarea din cuvinte a unei statui decât a unui portret. Cea dintâi – se știe – are îndeobște determinări de cinstire și celebrare, de înălțare pe soclu în toată solemnitatea întruchipării. Pe de altă parte, portretul lui Ion Caraion, în orice transpunere obiectivă, nu poate fi însă decât bogat în trăsături de înaltă acuitate expresivă, măcar în virtutea necesității impuse de configurarea destinului tragic prin pătimirile care eclipsează orice sugestie răuvoitoare. „Tușe” verbale de luat în seamă dacă vrem să „vedem” totuși portretul se regăsesc accentuate în diferite pagini, dar cele mai pregnante se află spre final: „Spirit coroziv, polemist clocotitor, necruțător (...), tăios ca scriitor și ca om, morocănos și ciudat, cum l-au considerat puținii prieteni, entitate a subteranei, deprinsă cu tortura și întunericul, exilatul permanent, cum l-au taxat detractorii...Combativitatea și spiritul polemic, supărările și bucuriile îi electrocutau până la scurtcircuitare atitudinea, excluzând însă cinismul, vulgaritatea și răutatea.” (p.115). Cu riscul repetării, s-ar putea spune că și cea de a doua dilemă se rezolvă „amiabil” între creatorul statuii și cel al portretului, ambele posibile intenții fiind fericit onorate.

Surpriza – care le întrece pe toate celelalte prilejuite de carte – a venit odată cu *Postfața* pe care autorul o deschide cu o mărturisire: ”Sperăm ca cititorii (...) să găsească suficiente justificări pentru fraternizarea noastră cu subiectul... (p.115). Așadar, „fraternizarea” (nu se putea opta pentru un cuvânt mai potrivit!), ce poate fi resimțită pe parcursul lecturii și astfel recunoscută, dă seamă asupra motivației afective – mai degrabă prielnică lucrării – sub ale cărei auspicii s-a conturat întreprinderea literară originală. Ea își

găsește multiple justificări temeinice, credibile. Nu doar în apartenența la același bazin spiritual marcat puternic (și) de Vasile Voiculescu ori Ion Gheorghe, căror Gh. P. le-a consacrat volume substanțiale, ci, mai ales, în admirația față de înaltele performanțe ale poetului, prozatorului, traducătorului, editorului și jurnalistului Ion Caraion, care s-a dovedit „poet în toate” (p.116). Ar fi de menționat, în același context, niște înrudiri temperamental-caracterologice și afinități electivă, cum ar fi nonconformismul, reacția prin dezvăluire, împotrivire și revoltă față de orice fel de injustiție și incorectitudine socială, ca și față de ierarhizarea creațiilor și creatorilor în temeiul altor criterii decât cele valorice.

S-ar putea termina acest comentariu – și chiar o facem – cu o trimitere la cele 4 pagini de final care, sub titlul „*În loc de...POSTFAȚĂ*”, definesc propria lucrare mult mai direct, mai pertinent și mai convingător decât orice încercare critică despre ”Povestea vieții” lui Ion Caraion. În condițiile în care, o carte atât de bogată în sugestii condamnă oricum rândurile de față la a fi simțite ca purtând handicapul situației prea jos în raport cu obiectul lor, mărturisirile de încheiere ale lui Gheorghe Postelnicu dezarmează, dezumflă orice pretenție de simț critic și aruncă și cele câteva observații de mai sus în sfera superficialității sau inutilității. Iată, în compensare, doar câteva elemente din acest „arsenal” al sincerității și modestiei, ele alăturându-se pomenitei „fraternizări cu subiectul”: „Nefiind o lucrare științifică, ci una totalmente artistică, nu am împovărat-o cu un aparat critic sau cu obositoare trimiteri la subsol.”; „ne-am aflat de câteva ori în situația de a alege între informația furnizată de memoria urmașilor și cea aflată în însemnările personajelor.”; „Muncind contracronometru(...), ni se vor trece cu vederea un anumit grad de...dezordine artistică și aparenta subestimare a surselor”. Mai e ceva de spus? Da: citiți cartea! Răsplata efortului este certă.

„ION CARAION, UN POET AL ATITUDINILOR UMANE FUNDAMENTALE”

Scriitorul Gheorghe Postelnicu a publicat opera “Ion Caraion. Povestea vieții” la Editura Miron din București, în aprilie 2023. Cartea este un omagiu adus poetului Ion Caraion, care a văzut lumina zilei în satul Pălici, comuna Ursoaia, județul Buzău, de la a cărui naștere se împlinesc o sută de ani, pe 24 mai 2023.

Cartea se deschide cu un “Cuvânt înainte, mărturie târzie”, sub semnătura poetei Passionaria Stoicescu, redactor la Editura Litera, unde a publicat și Ion Caraion.

În “Prolog”, autorul ne informează, în câteva cuvinte, despre atitudinea lui Ion Caraion față de anchetele brutale, precum și față de anchetatorii care i-au torturat pe opozanții ori nemulțumiții regimului, atât fizic, dar mai ales moral: “Un supraviețuitor al închisorilor comuniste (Jilava, Gherla, Aiud), își imagina un cod de comportare a deținutului aflat în fața anchetatorului”, subliniind faptul că nimeni nu trebuie să aibă încredere în acest om, să răspundă scurt, chiar monosilabic, să nu se lase antrenat în discuții, întrucât învinuirile sunt doar minciuni, falsuri, menite să-l condamne, procesele nefiind altceva decât o modalitate de a da o aparență legală unor sentințe dinainte stabilite.

Opera pe care încercăm să o facem cunoscută cititorilor este structurată în nouă capitole, numerotate și având titluri semnificative: 1. „Caseta cu inimi”, 2. „Mâine vine trecutul”, 3. „Cer încercat”, 4. „Flori de gheață”, 5. „Lazării morții”, 6. „În singurătatea luminii”, 7. „Corespondență pe un arbore”, 8. „Zâmbetul durerii”, 9. „Înserări”. În final, un „Epilog” și alte precizări ale autorului în „În loc de Postfață”.

De la început, aș dori să remarc faptul că această operă, deși are toate ingredientele unei monografii literare, poate fi considerată și un roman, „Povestea vieții”, Gheorghe Postelnicu apelând la toate mijloacele literaturii: narațiune, descriere (natură, tablou, portret), jurnalul (poetului), memorialistică (Passionaria Stoicescu, Ovidiu S. Crohmălniceanu, dr. Paul Norbeck), dialog, monolog, evocarea, rememorări retrospective, introspecție, figuri de stil etc. Nu avem spațiu pentru detalieri și exemplificări, dar cititorul avizat le va descoperi la lectura cărții.

În capitolul „Caseta cu inimi”, Gheorghe Postelnicu ne asigură că „Încă se mai pot afla detalii despre copilăria, adolescența și tinerețea lui Stelian Diaconescu (Ion Caraion). Născut în urmă cu o sută de ani, mai sunt în viață cumnata scriitorului, Marilena Diaconescu (Șelaru), născută în 1938, cei doi copii ai acesteia, Liliana Gavrilă (Balalia), strănepoată de soră, precum și persoana cea mai autorizată biografic, fiica scriitorului, (Marta, n. 1967).” Înainte de a prezenta date despre originile familiei poetului, scriitorul mai zăbovește pentru unele precizări privind lipsa primilor douăzeci de ani din viața lui Ion Caraion din lucrările

biografice anterioare, menționând că domnia-sa a avut șansa să descopere mai multe documente privind copilăria, adolescența și tinerețea lui Ion Caraion. Prin acestea, stabilește o paralelă cu Vasile Voiculescu, născut în anul 1884, în comuna Pârscov, județul Buzău, sat aflat doar la câțiva kilometri de Pălici, satul natal al lui Stelică Diaconescu. (Și, să-mi fie iertat, scriitorul Gheorghe Stroe s-a născut și și-a petrecut copilăria, adolescența și tinerețea la Bădila, sat aflat la egală distanță de Pârscov și Pălici, pe același mal stâng al râului Buzău, în care s-a scăldat și a pescuit, asemenea marilor săi înaintași. Dacă s-ar putea da timpul înainte sau înapoi, iar cei trei scriitori ar deveni contemporani, i-am vedea pe toți trei pe malul râului, meditănd sau pescuind, sub același cer albastru, înconjurați de zăvoaie de sălcii și păduri!)

De asemenea, Gheorghe Postelnicu ne amintește că Ion Caraion „A fost un scriitor și un gânditor de profunzime, care a clădit o operă poetică și eseistică valoroasă, o culme a gândirii artistice postmoderne. Prin mesajul de umanitate și prin maniera originală a creației sale, Ion Caraion a penetrat istoria literaturii române și pe cea a literaturii europene din a doua jumătate a secolului XX. Sărbătorirea celor o sută de ani de la nașterea sa constituie nu numai un eveniment al culturii buzoiene, ci și o bucurie pentru iubitorii de frumos din întreaga țară. În povestea vieții lui, cititorul va găsi un exemplu de tenacitate și dispută crâncenă cu timpul, care nu rămâne niciodată fără răsplată.” Și, în continuarea acestor cuvinte, adăugăm și noi că această carte reprezintă și o recuperare a memoriei și a operei unui scriitor care a fost închis timp de 11 ani în temnițele și lagărele comuniste, care a fost trădat de oameni pe care îi credea prieteni, a muncit în minele de plumb din Maramureș, spărgând stânci cu un baros mai greu decât el (avea 38 de kilograme când a ieșit din ultima închisoare), a răbdut foamea și frigul, lipsa de medicamente, batjocura gardienilor, care îi urau pe intelectuali, a săpat la canalul Dunăre-Marea Neagră în condiții inumane, care a iubit oamenii și cultura românească, dorind dezvoltarea ei, fără a cere niciun privilegiu pentru sine.

Stelian Diaconescu (mai târziu, Ion Caraion) provenea dintr-o familie de preoți care au trecut munții din Ardeal, refuzând unirea cu biserica Romei. Părinții săi, Mihai Mihnea Diaconescu (pomicultor) și Eleonora Vlădilă (care avea o fată, Aurica, din prima căsătorie), l-au educat și crescut cu dragoste pe copilul „melancolic și cuminte”, și i-au dăruit un frățior, Victor, care i-a fost alături până la final, cu multă dragoste, renovând casa părintească în care a rămas să locuiască, alături de părinți. La vârsta de șapte ani, a fost luat la Râmnicu-Sărat de către unchiul Dumitru, din partea tatălui, ca să învețe ciclul primar, dar, pentru copil, aceasta a fost „prima închisoare”, fiindcă mătușa cea rea îl ținea închis în curte și nu-i permitea să iasă la joacă împreună cu alți copii. De aceea, când a terminat cele patru clase primare, a fugit la o mătușă din Buzău, de unde a încercat să meargă la o școală militară din Iași, apoi la Școala Pedagogică, unde a picat la muzică, fiind admis la „Liceul B.P.Hasdeu”, la revista căruia, „Flori de primăvară”, a publicat primele poezii, semnând, din anul 1940, cu pseudonimul Ion Caraion.

Despre relația lui cu poezia și poezii, autorul cărții ne oferă informații încărcate de frumusețe și de spiritualitate: „Învăța repede, cât de grele ar fi fost lecțiile. A început să memoreze toate poeziile din manuale, asemănate de el cu rugăciunile anonime de la orele de religie. Își imagina că autorii sunt niște entități abstracte, fără formă, fără existență. Ca îngerii.” Considera un mare păcat încercările de a compune versuri, asemenea lor. Până într-o zi, când profesorul de limba română le-a vorbit despre Octavian Goga, aflând că trăiește în București. Mirat, dar și bucuros, și-a spus: „Așadar, cei care compun versuri respiră, muncesc, se plimbă, ca mine și ca ceilalți, înseamnă că am și eu dreptul să scriu.” Și a scris poezii, eseuri, articole de critică literară, a tradus, pentru început, „Florile răului”, de Baudelaire, și „Lorelei”, de Heinrich Heine.

După bacalaureat, tânărul poet pleacă la București să cucerească marile edituri și reviste, să cunoască scriitorii consacrați și să-și construiască propria carieră de jurnalist și scriitor: „Venisem în București fără să cunosc pe nimeni, fără să am nicio rudă, nicio proptea, nicio cunoștință, cu o valijoară cât un ghiozdan și doar cu doi lei, toată zestrea tinereții mele în buzunar.” Prima victorie a fost câștigarea, prin concurs, a postului de corector la prestigiosul „Timpul”. Treptat, a devenit redactor, secretar de redacție, redactor-șef, atât la Timpul, cât și la alte publicații, pe unele înființându-le. Devine repede cunoscut printre scriitori și jurnaliști, deopotrivă respectat, dar și invidiat de către cei fără talent, dar care, odată cu instaurarea comunismului, trecuseră de partea noii puteri, angajându-se s-o servească prin scrierea așa-numitei literaturi proletcultiste, despre care generația de astăzi nu a luat cunoștință, socotindu-i pe cei care au scris în acei ani, de-a valma, scriitori comuniști.

Departat de satul natal, poetul Ion Caraion se gândește cu nostalgie la locurile și oamenii de pe Valea Buzăului: „Mă simt legat de Valea Buzăului prin toate celulele nervoase... Nu se pot separa de sufletul meu imagini răscolitoare cu livezi și fânețe înflorite, cu cetină împovărată de chiciură, cu săteni cuviincioși, luminați de o noblețe desăvârșită. Până la sfârșitul sfârșitului voi fi înfrățit cu tot ce este muntean ursoian. Fără toate acestea, cine știe pe ce drumuri apucam, cine știe cum sfârșeam.”

Prima arestare a lui Ion Caraion are loc în anul 1950, în urma publicării unor articole prin care respinge amestecul politicului în cultură, a sovietizării vieții politice, sociale și literare, lipsa de libertate a scriitorului, mai ales în pamfletele „Criza culturii” și în „Criza omului”: „Pentru a fi salvată astăzi cultura, trebuie salvați oamenii culturii. Pentru a fi salvată astăzi cultura, trebuie invitați oamenii culturii să lucreze, să li se dea – necondiționat – posibil, acestui lucru, să se aibă încredere în toți. Iar pentru a fi salvați oamenii culturii, trebuie salvată libertatea lor.” Nu vom exemplifica numele unor scriitori cunoscuți și afirmați (ori total lipsiți de talent, dar promovați, până la demnitatea de președinte al Uniunii Scriitorilor) în epoca sistemului terorist comunist. Exemplele cele mai importante sunt analizate în cartea de față, unele nume fiind surprinzătoare, prezente, desigur, în manuscrisul „Ultima bolgie” ori în cele trei Jurnale ale scriitorului-martir al închisorilor din România, condamnat ca deținut politic fără să fi făcut vreodată politică.

A doua încarcerare s-a produs în anul 1957, fiind acuzat de „înaltă trădare” și condamnat la moarte. Abia după trei ani i s-a comutat pedeapsa. Soția sa, Valentina Berman, a fost arestată odată cu soțul ei. Anchetatorul Bistran i-a spus: „Măi Caraioane, de fapt tu n-ai făcut nimic, dovezile noastre...știi și tu cum sunt dovezile, dar ești mai necesar pentru noi aici în închisoare sau mort, decât afară.” Scriitorul Gh. Postelnicu afirmă că această scenă și alte întâmplări din închisorile prin care a trecut au fost povestite lui Marin Preda, care l-a luat drept model pentru personajul Victor Petrini din romanul său „Cel mai iubit dintre pământeni”. Romanul a fost publicat în anul 1980 și, pe 16 mai 1980, se anunța moartea tragică a lui Marin Preda, în camera pe care o ocupa la palatul Mogoșoaia, la vremea aceea Casă de Creație a Uniunii Scriitorilor. Ion Caraion era convins că scriitorul a fost asasinat și nu crede în varianta oficială a decesului marelui scriitor, care avusese curajul să denunțe crimele ce se petreceau în închisori. Pentru că a luat atitudine în presă privind moartea lui Marin Preda, a stârnit polemici, denunțuri, amenințări directe prin telefoane nocturne, iar în iunie 1981 i s-a interzis să mai publice în România, „fiind socotit, pentru a doua oară, element dușmănos. Se bucurau de toate onorurile scribiei și impostorii, lichelele și ipocriții, bâțâitorii din coadă, adulatorii de duzină. Cu toții îl vor trăda și pe despot, îl vor părăsi și îl vor spurca cum le va veni la gură. Ceea ce s-a întâmplat după evenimentele din decembrie 1989. Aidoma cum a anticipat marele singuratic Ion Caraion, cel mai iubit și cel mai detestat dintre pământeni.” Autorul realizează, în câteva cuvinte, un caustic rechizitoriu al celor vinovați de distrugerea culturii române și a intelectualilor săi, care nu s-a oprit nici după 1989, pentru că nimic nu s-a schimbat în 33 de ani de...democrație!

Aceste motive și multe altele trăite de către poet și familia sa, confiscarea manuscriselor, care nu i-au mai fost înapoiate, atacurile plagiatorului Eugen Barbu la revista „Săptămâna”, teama de a nu fi asasinat de securitate, l-au determinat pe poetul-martir să-și ia soția și fetița de 14 ani, „să plece din țară și să părăsească ființa părinților și a strămoșilor, pe fratele Virgil și pe nepoți, casa din Pălici, bunurile din București, prietenii.”

În capitolul „Corespondență pe un arbore”, autorul cărții comentează câteva eseuri critice despre cei mai cunoscuți scriitori români, precum și operele publicate de Ion Caraion. „Nici un alt poet român, de la Arghezi, n-a cotrobăit cu atâta stăruință și cutezanță prin toate cămărilor limbii românești, ca Ion Caraion.”, reproduce Gh. Postelnicu observațiile criticului literar Ov. S. Crohmălniceanu.

Revenind la plecarea din țară a familiei lui Ion Caraion, se precizează că acest eveniment s-a petrecut în august 1981, mergând cu trenul până la Paris, apoi stabilindu-se în Elveția, la Lausanne. Sunt reproduse cuvintele poetului: „Dacă nu aș pleca, dacă încă mai rămâneam câteva luni sau un an, m-ar fi ucis ca pe Mihail Sebastian ieri ori ca pe Marin Preda azi, ca pe Marin a cărui adevărată cauză a morții poate că n-o știu decât eu și care a fost nu o cauză banală, ci una provocată. Și nici măcar n-ar fi putut pretexta – ca în cazul său – că din pricina băuturii am dispărut.” Se referea, desigur, la faptul că era prea bolnav, ca să fie acuzat de alcoolism. Luptându-se cu boala, în cei cinci ani care i-au mai rămas de trăit, Ion Caraion a muncit din greu ca să-și pună opera în ordine. Scriitorul reproduce câteva detalii ale portretului fizic și moral, așa cum l-au cunoscut câțiva prieteni: „pirpiriu, cu voce subțire, cântătoare, și mișcări stinghere” (Ov. S. Crohmălniceanu, 1969, București); „slăbit, frământat, avusese o criză de rinichi și eliminase 19 pietre” (Ov.

S. Crohmălniceanu, 1981, Paris); „Mi-l amintesc vorbind într-o noapte, cu dezgust și tristețe, de Camil Petrescu și George Călinescu, amândoi academicieni, amândoi colaboraționiști... Deodată (ce mi-o fi venit), văzându-l ce străveziu arăta, și obsedat că la ieșirea din șut aveam să fim trimiși la carceră pentru nerealizarea normei impuse, i-am adresat următoarea întrebare: Dumneata ce zici, domnule Caraion, academicienii ăștia, la care te-ai gândit, nu zic fiecare în parte, ci barem amândoi la un loc, ar fi ei oare în stare să scoată pe noapte, 4 tone de minereu, câte ne pretind nouă temnicerii noștri, stâlpii și găzii acestui sistem social pe care Camil Petrescu și G. Călinescu îl slăvesc la întrecere? M-a privit cu ochii tragici, iar mie, care de obicei nu plâng, mi-a dat o lacrimă... Atunci, în 1952, în abatajul acela părăsit, încă de pe vremea imperiului habsburgic, însă, unde noi ne aflăm trimiși la moarte, tragicii ochi ai lui Caraion – ce pată imensă de sânge intelectual – au așezat pe umerii sufletului meu amintirea de acum! Ea nu vrea să se mai șteargă. Și mai am de spus, că dintr-odată noaptea, de atunci s-a făcut mai noapte...”(dr. Paul Norbeck) Asta nu se poate comenta, ci doar trăi!

Cu titlul „O pată de sânge intelectual”, Emil Manu a publicat, în anul 1998, volumul „Jurnal 2”. În „Jurnal” și în scrisori adresate prietenilor, poetul își descria starea de sănătate și trăia sentimentul propriei destrămări a sărmanului său trup. Ion Caraion s-a stins din viață în seara zilei de 21 iulie 1986, la vârsta de 63 de ani.

Scriitorul Gheorghe Postelnicu notează în finalul cărții: „Caraion a fost unul din cei mai culti, din cei mai informați poeți din vremea sa, un îndrăgostit de cărțile bune și de autorii lor europeni și americani, un modernist care i-a absorbit pe nerăsuflăte pe Rimbaud, Baudelaire, pe Heine, Maeterlinck. A deschis larg în literatura română porți care erau ușor întredeschise. A avut prieteni puțini, de care se îndoia, și mulți dușmani pe care se putea baza, a avut și din unii, și din ceilalți, pentru că fără ei nu ar fi existat...”

Elena Stroe Otavă
17 mai 2023, Constanța

RĂSTIGNIT PE CRUCEA ADEVĂRULUI (In memoriam ION CARAION)

În Subcarpații de Curbură,
C-un veac în urmă se năștea
Copilul cu o soartă dură,
Pe malul râului creștea.
Era plâpând, firav din fire,
Dar mintea-i se vădea să fie
O cremene-n a lor orbire,
Plăsmuitori de biografie.
Și-avea Stelică din Pălici,
De mic să-și părăsească satul,
Luând și "țepii" de arici,
Ca-n viitor să fie altul.
Din Biblia pe care tata
Sătenilor le-o tot citea,
Cel ce-și urma în lume soarta
În inimă credință avea.
E drept că fură și momente
De îndoială când frustrări
Trăia în reci stabilimente,
Supus la chin și torturări.

Și-n întunericul din mină,
De unde plumb urma să scoată,
Încarcerat cu falsă vină,
Avea în minte viața-i toată.
Își revedea copilăria,
Buzăul, râu învolburat
Când se pornea ades stihia,
Șederea-n Râmnicu Sărat:
Penitenciar îi părea casa
Cu gard înalt, ghimpată sârmă
Avea să fie precursora
Detențiilor de pe urmă.
Adolescența creativă
I-a fost suport de-a lungul vieții,
Fiind o fire inventivă
În versuri și-n tradus poezii.
Trăind în dictaturi severe,
Cu ADEVĂRUL arestat,
Și în condiții austere,
O viață s-a simțit frustrat.

„Viața râdea ca o pațachină”
Scria poetul din exil,
Plecat pentru pseudovină
De-a scrie mult, și-n propriu-i stil.
Nu i-a cântat Puterii-n strună,
Poet adevărat fiind,
Despre ADEVĂR avea să spună
În mii de pagini, tot scriind.
Așa fu condamnat la moarte,
Închis, trei ani a așteptat,
Infernul nu era departe,
Pe viață, apoi condamnat.
Puținii ani trăiți afară,
Poet cu versul fascinant,
În mintea multora gravară
O voce de neconfundat.
După un veac de la venirea-i,
Născut pe plaiuri buzoiene,
La Pătârlagele, viața-i
E-n drepturi, azi, caraioniene.

7 mai 2023, Vernești, - Georgeta Tudor

PÂRSCOVUL – ÎNTRE DOLEANTE ȘI SPERANȚE

Interviu realizat de Adrian-Nicolae POPESCU

Cu un an înainte de noi alegeri locale, comuna Pârscov prezintă „la vedere” câteva noutăți față de electoralele precedente, dar și o serie de oportunități oarecum nesperate, de care se poate profita acum. Desigur, vorbim despre un profit în folosul întregii comunități a acestei localități rurale de talie mare – Pârscovul numărând în prezent aproximativ 5.420 de locuitori. Am dorit însă ca, pentru cititorii revistei „Întezăriri” și pentru populația comunei, să aflăm detalii suplimentare de la conducerea acesteia, stând de vorbă cu **Daniel Mihai**, actualul primar; ulterior, s-a alăturat în discuție și viceprimarul **Gheorghe Neagu**.

Reporter: *Am discutat, ocazional sau cu totul întâmplător, cu mai mulți pârscoveni, despre aspecte legate de evoluția comunei în ultimii ani și în deceniile scurse după 1989. Se înțelege că întotdeauna există motive reale și de satisfacție, și de nemulțumire, dar să trecem la lucruri concrete! Abordând ex abrupto subiectul, să ne referim la o imagine oarecum emblematică pentru comună: piața săptămânală. De mult timp, comerțul cu produse alimentare și nealimentare se desfășoară aici în condiții deloc corespunzătoare standardelor actuale din domeniu. De pildă, cereale, fructe și legume „etalate” și vândute de pe folii și lăzi așezate direct pe pământ, circulație dezordonată pe un pietriș de prund etc. Acum, pare că lucrurile se vor schimba...*

Daniel Mihai: Piața organizată marțea în Pârscov a fost înființată în anul 1907 și reunește producători și comercianți din întregul județ, ocazional chiar și din județe limitrofe. Este de altfel cel mai mare târg de acest gen din județ. Demersurile pentru modernizarea sa reală au fost demarate de câțiva ani, dar până s-au obținut toate aprobările necesare și finanțare a trebuit să așteptăm destul de mult. Acum, proiectul se află spre finalizare, astfel că în vara acestui an (cel mai târziu la începutul lunii august) lucrările se vor încheia. Este vorba despre o hală agroalimentară și cu articole vestimentare, cu 117 tarabe în interior. În exterior, va fi amenajată o parcare, pe latura dinspre albia pârâului Bălăneasa și vor exista încă două alei principale, dintre care una pentru comercianții de cereale.

Rep.: *În mod logic, această activitate ar trebui să aducă și bani în bugetul comunei, nu-i așa?*

D.M.: Desigur, încasările din taxele plătite de comercianți se ridică în medie la 2–3.000 de lei pe săptămână. Sumele variază în funcție de sezon, vara și toamna ele fiind mai consistente și iarna mai mici.

Rep.: *Rămânând în zona de centru, cea mai vizibilă de altfel și de către vizitatori, chiar în fața pieței se află un obiectiv cultural care ar trebui să fie principala noastră mândrie și un reper cultural aducător de mai avantaje pentru toată lumea – în primul rând pe tărâm cultural, dar și ca element de referință pe cartea de vizită a Pârscovului: Casa Memorială „Vasile Voiculescu”. Însă nu am prea văzut-o nici deschisă, nici vizitată, decât cu prilejul festivităților de premiere a câștigătorilor concursului anual de creație care poartă numele marelui scriitor născut aici. Se face ceva pentru a se schimba această situație?*

D.M.: Din păcate sau din fericire, obiectivul respectiv aparține de Consiliul Județean Buzău, iar la nivel de primărie, noi știm că a fost inclusă în finanțare din fonduri europene pentru o restaurare și reorganizare, care sperăm să se definitiveze cât mai curând. În principiu, acum se află în curs de modernizare.

Rep.: *Chiar în spatele casei memoriale, se află fosta fabrică de conserve de fructe și legume, care ar fi împlinit în zilele noastre vreo opt decenii de la înființare. Totuși, „fabrica de marmeladă”, cum era cunoscută odinioară, când produsele sale aprovizionau substanțial armata și se exportau în numeroase țări, pare să fi fost transformată într-un fel de depozit, după ce utilajele și instalațiile ei se vor fi topit – la figurat vorbind, dar poate și la propriu. Având în vedere măcar faptul că aici era focalizată, mai ales vara și toamna, o activitate complexă, cu implicarea ocoalelor silvice din zonă, a pomicultorilor particulari și a mii de muncitori sezonieri, cum să înțelegem practic inexistența ei funcțională în ultimii 30 de ani?*

Gheorghe Neagu: În prezent, fosta fabrică aparține unui om de afaceri, care într-adevăr o folosește în parte ca depozit. Primăria nu poate impune o anumită activitate investitorilor privați, însă din surse neoficiale se pare că se intenționează înființarea acolo a unui punct lucrativ; totuși, rămâne e văzut ce va fi. Altfel, e

foarte greu de crezut că statutul și faima de odinioară vor putea fi revigorate, din nenumărate motive ce țin de condițiile actuale de desfășurare a activităților economice și implicit de legislația în vigoare.

Rep.: *O altă „durere”, și în sens simbolic, dar mai ales ca simptom real o reprezintă ceea ce – vorbind, fatalmente, tot la timpul trecut! – a fost spitalul comunal. Se știe că avea dotări moderne, cu secții de interne, pediatrie, chirurgie, maternitate, temporar și cu o secție de tratamente paliative, cu laborator de analize, radiologie, bucătărie cu sală de mese, punct termic, dar astăzi, din vechile clădiri și dotări nu au rămas, pentru populația Pârscovului și din comunele de unde veneau aici pacienți, decât câteva cabinete de consultație cu ambulatoriu și, eventual, ceva amintiri. După cunoscuta sa desființare mai degrabă agresivă, se mai poate spera să avem în Pârscov o unitate spitalicească realmente utilă oamenilor?*

D.M.: Vorbim despre un domeniu și un obiectiv care nu se află în gestiunea Primăriei Pârscov. Într-adevăr, în clădirile fostului spital se află acum depozitate paturi spitalicești și o parte din arhiva DSP Buzău. Mai știm că se intenționează înființarea unei secții de tratamente paliative pentru persoane vârstnice. Pe de altă parte, în corpul vechi, unde au funcționat cândva chirurgia și apoi maternitatea, intenționăm să amenajăm, cu contribuția substanțială a unui investitor originar din Pârscov, un muzeu dedicat lui Vasile Voiculescu, cu prezentarea unor lucrări și obiecte care i-au aparținut scriitorului, acestea aflându-se în colecția privată a sus-menționatului partener.

Rep.: *Dar despre stația de ambulanță, care „a plecat” și ea de aici, ce putem afla?...*

G.N.: A funcționat aici o perioadă, până ce de la Consiliul Județean s-a decis transferul ei la Berca, motivul fiind acela că spațiul acordat de noi nu mai corespunde standardelor de calitate actuale. Probabil că în comuna vecină există aceste condiții. Am încercat să o păstrăm aici, dar iată că nu s-a putut.

Rep.: *Chiar dacă aproape toată lumea își dorește să trăiască bine, fără lipsuri, începând chiar de acum, ar trebui să ne amintim permanent că o viață cu adevărat civilizată și relațiile oneste, corecte dintre noi nu se pot clădi pe nisipurile mișcătoare ale urmăririi prioritare a profitului material, ci trebuie să pornim de la o bază reală de educație și învățatură. În general vorbind, care este relația, la nivelul comunei, dintre primărie și structura de învățământ?*

D.M.: Mai întâi, precizez că la nivelul comunei Pârscov, în momentul de față sunt înscriși în sistemul de învățământ 413 copii. Și, da: avem mai multe realizări și proiecte în domeniu. Pe categorii de vârstă, în primul rând ne ocupăm de programul *after school* de la grădinița din Pârscovul de Sus, pentru un număr total de 46 de copii. La fel de importantă este reabilitarea și modernizarea centrului de zi, căruia i se va mări capacitatea, de la 25 la 45 de locuri. În mod concret, aceasta înseamnă asigurarea unei mese calde și pregătire școlară pentru copiii înscriși. Aș remarca în acest sens că am avut și elevi intrați în program cu note de 4 și 5, care după un timp au ajuns chiar la note de 8 și 9.

G.N.: Tot legat de școală, se cuvine amintită și construirea unei săli de sport cu capacitatea de 180 de locuri, unde să facă pregătire fizică și elevii și să se poată desfășura și competiții sportive specifice, cum ar fi handbalul. Iar fiindcă am ajuns la acest capitol, vreau să amintesc și de existența și activitatea echipei de fotbal locale, care are o tradiție destul de frumoasă. După reînființarea ei și înscrierea în campionatul județean, în cel mai scurt timp posibil vom înființa Asociația Sportivă „Rapid – 1938” din Pârscov. De ce 1938? Fiindcă, potrivit documentelor pe care le deținem, în acel an a demarat ceea ce putem numi mișcarea sportivă în localitatea noastră.

Rep.: *Pe scurt, vă rog să precizați ce proiecte importante sunt avute în vedere în prezent, de interes public și pentru un număr cât mai mare de locuitori. Și, ca să nu ne îndepărtăm de la problematica principală, să ne oprim la infrastructură și la nevoi și cereri mai vechi ale populației, dar care au fost și sunt amânate de multe ori în mod inexplicabil pentru beneficiarul de rând!*

D.M.: Fără a vorbi despre stadiul în care am preluat aceste domenii esențiale de la administrațiile trecute, să spunem că în ultimii ani s-au asfaltat mai multe artere rutiere principale sau secundare, în momentul prezent, concret, având în stadiul de aprobare un proiect pentru asfaltarea altor circa 6 kilometri de drum în Bădila,

legătura dintre Lunca Frumoasă și satele Tocileni și Curcănești, precum și în Oleșești și Pârscov. S-au remediat și câteva probleme cauzate în mod repetat de ploii și de structura terenului, respectiv desființarea unor podețe și punți și construirea altora în loc, noi, din materiale durabile. Pe de altă parte, în toamna acestui an vor începe lucrările la sistemul de canalizare, cu cheltuielile acoperite din fonduri europene și se va extinde rețeaua de apă din Lunca Frumoasă și Bădila.

Rep.: *Suntem la mijlocul lui 2023, iar anul viitor vor fi alegeri. Au toate aceste investiții și o nemărturisită „nuanță” electorală?*

G.N.: Este foarte adevărat că percepția generală se îndreaptă de obicei către această idee: conducerea localității se ocupă intens de problemele comunității în prag de an electoral, ca să câștige capital politic. Sigur, această nuanță, cum spuneți, a existat și va exista întotdeauna, fiindcă orice primărie depinde de cineva care să-i aprobe proiecte și finanțări. Totodată însă, există și un alt unghi de vedere: e foarte important și dacă un primar sau un om de afaceri sau altcineva de pe plan local „are intrare” la instituții superioare de care depind aceste aprobări. Iar fiindcă a venit vorba despre asta, mai e un element obiectiv, pe care nimeni nu îl poate evita când se ocupă de destinele unei localități. Să zicem că avem proiectul X, care necesită în prealabil studii de fezabilitate, expertize, analize, apoi foarte multe aprobări – cum este de pildă cazul pieței agroalimentare. Noi am fost aleși azi, a doua zi am pornit proiectul, a durat ceva până să rezolvăm tot ce ține de noi, apoi depunem documentația și așteptăm. Ei bine, așteptarea asta poate să dureze și un an, poate mai mult, apoi așteptăm finanțarea și sigur că ajungem aproape de următoarele alegeri cu momentul fericit al începerii efective a lucrărilor. Cam așa stau lucrurile, dar mulți oameni nu știu asta și ajung cu presupunerile la ideea că se amână totul intenționat, ca să ajungem la următorul an electoral, pentru a ne lăuda cu realizări ce ar fi trebuit să fie gata de mult timp. Dar... astea sunt legile, astea sunt normativele, condiționările...

Rep.: *Alte noutăți? De pildă, despre nomenclatorul străzilor sau, așa cum se vorbește, despre stațiile de încărcare pentru autovehicule electrice...*

D.M.: Problema legată de denumirile străzilor e într-un fel ciudată. Primăria a solicitat public propuneri din partea locuitorilor, dar reacțiile au fost cu mult sub așteptări. Nemaivorbind despre unele dispute nepotrivite între anumite persoane care au pus problema cam astfel: „De ce să se numească strada mea așa și să nu-i punem numele familiei mele, care locuiește aici de N generații?” Vom definiția și acest nomenclator, dar deocamdată altele sunt prioritățile de bază. Da, avem în proiect și construirea a trei stații de încărcare pentru mașini electrice: la Poliție, la piață și la Lunca Frumoasă. Știm că unii sunt revoltați de asta, susținând că nu are nimeni nevoie la Pârscov de așa ceva. Avem însă în vedere două motive principale pentru susținerea proiectului. În primul rând – perspectiva reală a cererii, pe plan european, a înființării unui număr considerabil sport de asemenea puncte, în contextul trecerii de la combustibilii fosili la energia verde. În al doilea rând – chiar dacă în Pârscov nu vor fi în curând mulți posesori de mașini electrice, prin zonă trec și destul de numeroși turiști cu autovehicule electrice, care vor fi nevoiți să apeleze la stațiile respective.

G.N.: Vorbind despre... ce se vorbește prin târg, în același context, haideți să ne referim pe scurt și la ideea de a investi pe plan local, cu un profit ulterior atât pentru investitor, cât și pentru comunitate și oaspeți ai noștri. Adevărul este că avem o comună frumoasă și încă destul de bogată, dar oamenii parcă așteaptă un imbold foarte puternic sau să vadă cu ochii lor pe altcineva care a avut curajul și resursele necesare să pornească o afacere și a reușit, abia apoi încercându-și norocul și ei. E o chestiune foarte delicată, problema principală fiind banii sau mai degrabă lipsa lor. Se pierd însă astfel niște posibilități actuale de a mai scoate la lumină câte ceva din ceea ce avem, ca să nu se irosească totul.

Rep.: *Aș spune că mi-ați ridicat mingea la fileu, fiindcă am păstrat pentru finalul acestei discuții refrimarea la – cred eu – o oportunitate rarisimă de a investi în ceea ce are Pârscovul cu adevărat valoros, și nu pentru un individ sau un grup de inetrese imediate, nici pentru numai trei-patru ani. Suntem una dintre cele 18 comune din județ care alcătuiesc Ținutul Buzăului, al doilea asemenea sit din România inclus în categoria Geoparc UNESCO. Poate că încă nici nu ne dăm seama ce înseamnă acest lucru, totuși vă întreb: cum se*

grăbește (dacă o face) Pârscovul să nu piardă startul în evidențierea sa ca parte a acestui amplu program preponderent cultural? Și, când formulez ideea astfel, mă gândesc nu doar la ceea ce ne-au dăruit natura și Dumnezeu, ci și la ceea ce mai înseamnă Vasile Voiculescu, arhitectura populară veche, specifică locului, tradiții, evidențierea unor vestigii istorice și preistorice...

D.M.: Din păcate, și la acest capitol, primăria are posibilități de mișcare destul de limitate, dintr-un motiv simplu și de altfel corect: de ceea ce înseamnă Geoparcul UNESCO Ținutul Buzăului se ocupă direct Asociația Ținutul Buzăului – dezvoltare durabilă, implicare civică, educație, economie și protecția mediului. Dânșii au specialiști, oameni implicați puternic, inclusiv afectiv, pe toată aria cuprinsă de acest tărâm și, după părerea mea, o fac cu competență, iar rezultatele frumoase, cu siguranță nu se vor lăsa așteptate. Din partea noastră, trebuie să le asigurăm vizitatorilor accesul și condițiile de cunoaștere a unor obiective ce ne aparțin, între care casa memorială despre care am vorbit, ruinele unui presupus fost metoc călugăresc (încă neamenajate pentru vizitare), Blocurile de calcar de la Bădila, vechi de peste 200 de milioane de ani, dar și tranzitul către alte obiective de mare interes din Ținut, ca trovanții de la Ulmet sau vestigiile rupestre ale complexului Nucu-Aluniș.

Rep.: Și o ultimă întrebare, care știu că stă pe buzele multor pârscoveni, dar din diverse motive nu este și rostită: câți angajați are Primăria Pârscov și cum se prezintă balanța dintre venituri și cheltuieli a instituției?

D.M.: Numărul de persoane efectiv angajate în primărie este de 32. Am putea adăuga, ca activitate tot în numele primăriei, persoanele din programele de asistență socială, ajungând astfel la 60, dar aceștia din urmă nu sunt propriu-zis angajați ai primăriei. În cealaltă privință, la sfârșit de an, de obicei ajungem la o diferență între venituri și cheltuieli destul de importantă, pe plus. Sunt bani cu care în general continuăm activitățile aflate în desfășurare, până primim noi finanțări.

Rep.: Vă mulțumesc amândurora, în numele cititorilor revistei „Întezări” și al tuturor locuitorilor comunei Pârscov!

Urme

Pe stradă, la ora trei
Noaptea cuvânta pustie
M-am lăsat în frigul ei,
Fără-o urmă de făclie.

Agresiv m-am detașat
N-am putut mai multe lacrimi.
Am sperat, te-am așteptat,
Ceasul ticăia doar patimi.

Amintirile-s doar urme,
Dragul nostru, un păcat,
Ce e bun nu va rămâne
Decât alt drum încheiat.

Fericirile sunt multe
Poate vom primi și noi.
Sigur sunt doar neștiute,
Nefăcute pentru doi.

Enigme

Un clopot sună dumnezeiesc pe deal.
S-a prefăcut natura în timp înghețat.
Vremea s-a decalat
Și nu mai știm de trecut.

Cerul umblă înfășurat în nori gri,
Fără entuziasm sau raze bolnave de soare.
Nimicul apare-n zare
Și apasă fiecare om în parte.

S-a răvășit adierea de iarnă.
Rece ca decembrie și pustie de umbre.
Fulgua tăcut, cu putere
Totul era liniștit, plin de enigme.

Laura ALEXANDRU

PUNCTE DE VEDERE

„Poezia-i ca istoria. Istoria-i ca poezia.”

Passionaria STOICESCU

Anul acesta, în august, dacă ar fi trăit, Ion Gheorghe ar fi împlinit 88 de ani... A fost absolventul Școlii Pedagogice din Buzău (1952) și mentorul începuturilor mele poetice. Dar cum ar fi putut fi altfel, când același eminent profesor, Tiberiu Bordea, ne-a fost dascăl de limba română, la aceeași școală „a școlilor”, Pedagogica Buzăului, la care eu am devenit elevă în 1961? Când Ion Gheorghe a onorat școala pe care cândva o absolvise, împreună cu un grup de poeți și prozatori buzoieni, bătrânul nostru profesor l-a prezentat cu mândrie clasei în care venisem și eu cu un an în urmă, de la Râmnicu Sărat. După prezentările de rigoare ale domnului Bordea, Ion Gheorghe, care stătuse și el în acea clasă, în banca a treia, pe rândul de la ușă, a întrebat: ”Cine mi-a luat locul?” M-am ridicat în picioare, îmbujorată de emoție, iar profesorul a surâs încântat de coincidență, spunând cu vocea lui tărăganată: „Fii pe pace! Te urmează! E poeta clasei!”

Acest mic dialog mi-a marcat sentențios viitorul, de două ori obligant, atât în fața dascălului meu, cât și a unui poet adevărat, pe care îl vedeam pentru prima oară în carne și oase. De toți ceilalți știam din cărți, le învățasem poeziile, dar nu-i percepusem ca reali, vii. Am promis să învăț impecabil literatura și gramatica română, să scriu poezii multe și bune. Deja, la orele de practică pedagogică prezentam mici mostre poetice dedicate copiilor și experimentam succesul recitându-le lor. A fost ca un fel de jurământ făcut în fața unei instanțe, care în măsura în care mă „condamna”, mă „elibera”! Am trimis multe poezii la ”Luceafărul”, unde Ion Gheorghe era pe atunci redactor, abia îi așteptam corecturile și aprecierile, iar când am citit prima oară în cenaclul patronat de Eugen Barbu, cineva din sală a strigat : „Knokout!” Gustul victoriei era dulce și amețitor...

În 1965, ca învățător practicant în comuna Sihlea, ținând pe atunci teritorial nu de Vrancea, ca azi, ci de Buzău, pe o iarnă cu nămeți uriași, am primit, nesperat, vizita poetului. Venise nefericit că nu luase el premiul Uniunii Scriitorilor, ci Nichita Stănescu. Rănit în trufia lui auctorială, va fi sperat poate, că eu îl pot „pansa”. Dar cum?... A fost un șoc și pentru mine...

Apăruse la școală, la Sihlea, iar eu, acolo, stăteam iarna la o gazdă, nu la casa mea. Colegii învățători, dar mai ales colegele, s-au interesat plini de curiozitate, cine-i „Chiele Lungă ăsta, de-a venit după tine de la București?”... și chiar avea o haină de piele, care-i înfășura pulpele până aproape de glezne. Le-am mărturisit că e un mare poet, l-am cazat la gazda mea, coana Angelica, unde a stat două zile, a mâncat fasole cu cărnați și murături și-a băut vinul casei, ascultându-i femeii poveștile. Iar eu, copleșită de o astfel de vizită, dar și speriată, am șters-o acasă, la Râmnic, revenind după plecarea lui. Mi-a scris o scrisoare intitulată „Fugă la Sihlea”, aflată în colecția de scrisori ale mele, donată Bibliotecii Județene, „Vasile Voiculescu” din Buzău. A fost vremea „fugilor”... A reîntoarcerilor n-a mai venit.

În 1967 m-am căsătorit, scrisorile s-au rărit considerabil, iar când peste ani am locuit doar noi doi, eu și mentorul meu poetic, tot într-o iarnă, la Vila 2 a Uniunii Scriitorilor de la Cumpătu, el lucrând la „**Condica în versuri**”, iar eu la „**Cântecul esențial**”, o traducere din poeziile georgianului Bulat Okudjava, abia dacă ne-am salutat. Peste alți ani, la o conferință a Uniunii Scriitorilor, în sala teatrului „Nottara”, l-am regăsit, așezat pe scaunul din fața mea, alături de poetul Nicolae Mărășanu. Cu un gest familiar, ca și când îngropasem securea războiului, care existase doar în capul său, l-am atins ușor pe umăr și am exclamat cu un glas alb ca un steag de pace, „Uite-l pe Ion Gheorghe!”, sperând că beligeranțele trecute s-au încheiat. N-am să reproduc aici ce mi-a strigat de față cu toată lumea aceea, colegii noștri...

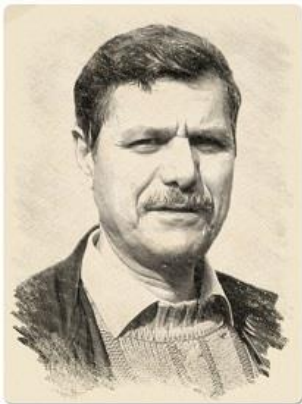
Ultima oară l-am văzut la Biblioteca Județeană „Vasile Voiculescu”. Îl așteptam pe colegul de școală și prozatorul, Titi Damian...Sărbătoritul era Ion Gheorghe, cred că la împlinirea vârstei de 80 de ani. Cineva din sală m-a văzut în cadrul ușii de la intrare și m-a poftit cu voce tare, pronunțându-mi numele, în primul rând. Era regretatul Nistor Tănăsescu...După festivitate, mentorul meu, marele poet, a venit să-și ceară

scuze: m-ar fi „confundat” la Teatrul Nottara, cu o colegă de breaslă pe care nu o agrea. Pe cartea pe care o relansase atunci, cred că ”**Sutrela țăranului Arsene Iancu**”, mi-a dat un autograf stupefiant: „Pentru sora mea mai mare...” el născut în 1935, iar eu în 1946...

A fost un tradiționalist, dar și un inovator, autorul unei istorii mitice retrăite și reinterpretate, în poezie, în proză, în pietre, gășind punți de legătură între lumea pământeană și cea a ielelor, a imaginat un univers fabulos în toată galaxia lui de teme, de motive din spațiul pelasgo-daco-tracic până la cel tehnologic, apocaliptic, contemporan, totul luminat și umbrit de hybrisul lui fără margini. A fost inițial „modelul” meu, pe care nu l-am urmat, dar îl voi cita recunoscătoare mereu: „Poezia este întotdeauna altceva/ Decât se învață a fi îndeobște - / Poezia-i ca istoria. Istoria-i ca poezia./ Nu există modele de urmat.” (I.G.)

Gâlceava aducătoare de moarte

Tudor CICU

După ce citești o carte – spunea cândva un amic – musai să ai și îndoieli. Adică e ceva de cartea asta, sau nu? Fiindcă (se trăgea și o concluzie, în discuția aia), omul lipsit de îndoieli e tot atât de departe de lumină ca întunericul și desprinderea lui de pământ, iar zborul, pe care ar trebui să i-l dea povestea tocmai încheiată, nu s-ar mai produce. Nimic nu se mai leagă în capul tău și rămâi pentru totdeauna pulverizat în univers.

Cărțile scrise de Petre Rotaru-Colți sunt un depozitar, sau mai corect spus, o arhivă vie de istorii ale oamenilor din acel sat de munte numit Muscelul Cărămănești, arhivă în care, cu o plăcere nedisimulată a tot strâns informații după informații, poveste după poveste despre cei care au trăit, ori au însemnat ceva în acel sat de munte și nu mai sunt. Iar dacă realitatea imediată nu-i dă subiecte care să-l facă să se așeze la masa de scris intervine ficțiunea, sau îmbracă într-o nouă realitate cele strânse în memorie și iată-l din nou pe Petre Rotaru-Colți plecând la drum cu o nouă carte despre cei din jurul nostru, oameni obișnuiți pe care de cele mai multe ori îi ignorăm, îi evităm, sau credem că nu au nimic de spus ori de lăsat celor de după noi. O astfel de situație în viața autorului o constituie și romanul „*Mortul e de vină*” (ed. Ștef, 2022), cel mai recent volum al lui Petre Rotaru-Colți (o carte de proză constituită din „firimituri” de proză: schițe, impresii, evocări, eseu și alte întâmplări sub forma unor pilde), cuprinzând o serie de texte strânse în jurul unui învățător al satului de munte, texte ce ne dezvăluie o mulțime de detalii biografice ale eroului nostru. Nu cantitatea de realitate îl definește pe eroul acestui roman, ci perspectiva asupra dramei ce se profilează la amurgul vieții acestuia. Cu alte cuvinte, cam ce se petrece cu omul în esența ființării sale, dincolo de împrejurări, ori trăiri ce nu păreau a conduce la niște destine nemiloase cu acești bieți oameni aflați sub vremuri tulburi. Învățătorul David, eroul cărții, are de înfruntat atât securitatea și dictatura comunistă, cât și mizeria umană a unor semeni de-ai lui. Îi urmărim viața: când frumoasă, când grea și nemeritată... ca să nu uităm spiritul unei generații care a fost. Modul direct, cursiv, al narațiunii, te face să participi și tu ca cititor la aceste drame individuale ale personajelor, de parcă ar fi niște cunoștințe de-ale tale. Petre Rotaru scrie dintr-o plăcere, o mare plăcere enunțată chiar de el; mai întâi existând o plăcere a cititului și apoi una a scrisului. Scriind, spune el, îți prelungești viața în felul acesta, sau poate din frica de moarte. Amintirile din copilărie, cu care își îmbracă el textele, sunt amintiri frumoase pentru că și copilăria, în general, este frumoasă. Cum timpul trece și este neîndurător cu fiecare, scriind poți să modelezi anumite lucruri, anumite trăiri, după bunul plac, gășind în cititor interlocutorul ideal cu care ți-ar plăcea să schimbi idei de dragul învățăturilor ce se desprind de aici. Romanul cuprinde o serie de amintiri, istorii și divagări, pe teme precum: lumea, vorba, moartea, lectura cărților etc. Moartea ca temă de cercetare și prezentă în literatură a fost multiprezentă, aproape un tabu, dar moartea neanunțată în viața oamenilor, visul și visarea, raportul dintre imaginar și realitate, constituie în acest roman legături subterane, pe stranii coincidențe, ori pe sugestii și frânturi de sens, în destinele lor. Și nu e vorba aici doar de personaje și de întâmplări fictive, ci de oamenii obișnuiți ai unui sat de munte, oameni reali despre care autorul ne-a tot amintit în „*povestirile de seară*” prin alte cărți. Iată ce ne mărturisește, despre scrierea acestei cărți (într-un succint cuvânt înainte), însuși autorul: „Nu există lucru mai urât ca moartea, la propriu și la figurat. Nu ne împrumută cu nimic, însă vine la scadență să ia ce avem mai de preț, viața! Lăsând la o parte soarta, toți oamenii își neglijează cel mai

de preț bun cu care se nasc, sănătatea. De aici ideea că dacă ai un beteșug trebuie să mergi la doctori sau prin babe să te reperi. Dacă nu faci asta și mori ești de vină, letmotiv pentru titlul acestui roman”. Ce a însemnat pentru învățătorul David faptul că s-a însurat cu Ileana, fata unor deținători de pământ și categorisiți de regimul comunist venit la putere drept bogătași, cât și gălceava avută cu vecinul lui, Biorbe Drăgoi, pentru niște găște care îi făceau, prin gălăgia lor, viața un calvar? Iată doar câteva întrebări pe care le puteți afla citind cartea. Împotrivirea și zbaterea personajelor din carte împotriva morții, ori a găsi oarece câștig de către unele ființe meschine, în relația cu semenii lor, din această conjunctură povestea lui David nu-i decât un joc de-a viața și moartea. Fiindcă *Moartea*, prin metafora morții, prin hiperbola morții, prin parabola morții, moartea se opune și cere să joace pokerul vieții ei, jocul pe care știe că îl va câștiga, fiind și ultima care va rămâne la masa de joc.

Rostul acestor bucăți de proză, care dau contur romanului, e să pună roțița în mișcare și să atragă atenția și altora. Pornind de la o cugetare freudiană a visului și delirului, care și ele se nasc din astfel de refulări, vedem cum omul chiar se naște îngrădit și își trăiește continuu zădărnicia unei aspirații către viață. Uneori o viață fără griji, alteori o viață ce reprezintă chiar comunicarea neîngrădită cu semenii și uitarea de moarte. „*Mortul e de vină*” nu-i, în fond, decât o călătorie ludică ca o mișcare permanentă spre ceva în care nu se întâmplă nimic în afara acestei deplasări pe linia viață-moarte, poate doar o pândă, o pândă continuă, încordată, răbdătoare, până într-o zi când moartea ne va arăta un muc de lumânare ce stă gata să se stingă și ți-l va arăta, și-ți va spune că e al tău. Și nu vei putea face nimic să-i stopezi stingerea, chiar dacă te-ai numi Ivan Turbincă. Fiindcă nici Moartea chinuită de moarte de năstrușnicul Ivan Turbincă al nostru nu poate schimba cursul și orânduile lumii.

Vă recomand să citiți toate aceste istorisiri ale cărții, fiindcă nu-i așa? – „trăim vremuri grele, copiii nu-și ascultă părinții și orice prost crede că poate să scrie o carte” (Cicero).

CÂNTECUL CUCUTEI - treaptă finală spre absolut

Titi DAMIAN

Observasem, cu ceva timp în urmă, nu fără temei, că Ion CARAION, vecin de comună (Viperești) - cu un sfert de secol mai „bătrân” - , cu Nicolae GÂLMEANU (Cislău), realizează un major efort de recuperare lingvistică și tematică la nivelul întregii literaturi a generației sale. Elementul comun al celor doi autori de pe Valea Buzăului este că și Nicolae GÂLMEANU realizează o astfel de recuperare tematică și lingvistică, dar cu mijloace diferite, specifice artei sale. Spre deosebire de receptarea poeziei lui Ion Caraion pe care am realizat-o „în salturi”, în cazul lui Nicolae GÂLMEANU, această receptare s-a realizat mult mai așezat, în sensul că i-am citit cu interes și cu plăcere cele 12 volume de poezii, mai mult chiar, am avut onoarea să-i și comentez două dintre ele, „Mirele pietrei” și „Ascultă cum zboară mormintele”, bine primite de critica literară.

În cazul său, este o recuperare tematică și lingvistică la nivelul propriei opere, în sensul unei continuități vizibile și solide. Din punctul acesta de vedere, devine un descendent literar direct al înaintașului său. Observam, la momentul potrivit, că Nicolae GÂLMEANU nu este deloc confortabil, căci poezia sa polemizează cu mintea leneșă, ce ar vrea doar versificație și incantație. Însă poetul caută profunzimea existenței pe care cititorul să le descopere în ascunzișurile unei figuri de stil rare și foarte pretențioase, *paradoxul*. (gr. „contrar așteptării”), prin care se enunță ca adevărată o idee, aparent contrară adevărului sau opiniei comune, fiind o sinteză logică între doi termeni ai unui enunț, raport care l-ar face absurd. Așadar, miezul poeziei sale este paradoxul existenței realizat stilistic prin paradoxul lingvistic, făcând totuși un pas lateral față de ermetismul și optzecismul generației sale. Miezul volumelor citate anterior l-am descoperit în felul în care izbutește sincretismul poezie – moarte, ajungând, ca și Ion Caraion,

la grotescul și la calvarul existenței, atât la nivelul individului, cât și al lumii, printr-o voce poetică, unică, matură, înconfundabilă și surprinzătoare.

Și recentul volum de poezii semnat de **Nicolae GÂLMEANU**, *CÂNTECUL CUCUTEI* (Editura Editgraph, Buzău, 2023, 86p.) se înscrie pe aceeași traiectorie ascendentă, tematică și stilistică, unde apropierea morții nu generează frică, spaimă sau coșmar, cum se observă la alți poeți, ci presupune mai degrabă înălțare și privire înapoi, retrospectivă răspunzând întrebării generale și răspunsului acceptat universal: „Ce este viața? Ceea ce lași în urmă...” În întregul său, volumul devine o meditație asupra vieții și a morții, asupra menirii creatorului, a trudei acestuia și a finalității artei sale. Poetul lasă moștenire comoara poeziei sale, reflectând zbcuciumul înăbușit întru creație izvorât din paradoxul existenței. Este destul de limpede aluzia din titlu, a poetului, referitoare la demnitatea filosofului antic în fața destinului, alegând cucuta, ca alternativă la exil. Aici este demnitatea creatorului în fața propriei creații, exilul echivalând cu ultimul domiciliu, „buncărul”, ca platoșă împotriva „vulcanilor din creierele lumii, amnarele pricini și /sacrosantele spaime/.”

Poemul *PESTE MORMINTE* este reprezentativ pentru viziunea sa poetică asupra lumii și asupra poeziei, fiind, deopotrivă, o fericită și triplă simbioză: un testament, o artă poetică mascată discret într-o căutare argheziană a lui Dumnezeu, dar și un portret spiritual al creatorului de artă, cu zbaterile, provocările întru creație și căutarea obsesivă a absolutului. Poemul de față justifică stilistic și tematic opțiunea sa poetică, prin persoana I singular, devenind marcă textuală a eului liric, desemnând o instanță reflectoare din perspectiva căreia autorul își construiește viziunea poetică, dar și structurarea discursul liric și a stărilor emoționale asumate de acesta.

PESTE MORMINTE

„Ce va rămâne din ce mi-a rămas să fie
și s-aleg, din câte-au fost cules, disimulez că sunt
bolnav de mugurii în floare, neputincios, ca să
mă vindec de boala de-a fi om, ce n-a durut pe nimeni,
iar leacu-a fost de a cânta cucuta, ce bâlbâit de
mort să poată învăța lumea să cânte, un lăutar firav
colindând Vasilca, și să salveze ciosvârta de rană,
arzând pe rotisor, pe cin-să plâng, pe cine să
rostesc fără tăgadă, vin gol întroienit de presuri în
fața ta, cu-aluviuni de stele, să mă doară poezia
sacră, fără clavecine, orice august
mă foarfece pe limbă și-n care limbă să vorbesc,
să n-amuțesc ca o novice vită jucându-se de-a v-ați
ascunselea prin ceruri, pândind pe Dumnezeu unde s-ascunde
de-a fi eu și care cruce e mai cruce de-a fi El,
vulcanii din creierele lumii, amnarele pricini și
sacrosantele spaime le-ndestulez sub pernă, să nu le
pierd în somn, n-am fost decât un om vândut de
gerurile morfelor, ce-a mai rămas e
să zidesc peste morminte buncăre, ca să mă apăr de cine sunt.”

Acest poem, cu un titlu pe care poate fi înțeles mai degrabă „dincolo de”, scris dintr-o suflare, se constituie într-o singură frază poetică, în care sunt stăpâne 22 de virgule, încheiat cu doar un singur punct final. Realizează un admirabil portretul spiritual al poetului, construit între două verbe simetrice, la cele două timpuri diferite: în debutul poemului, un viitor, „ce va rămâne”, ce exprimă, stilistic, o îngrijorare, dublată de o speranță, o reprezentare a unei lumi posibile, și finalul, „ce a rămas”, o durată trecută, închisă, mai precis încheierea implacabilă a unor procese situate în succesibilitate, privirea în urmă, mulțumirea reținută a lucrului temeinic făcut, peste care să zidească „buncăre”, pentru izolarea, apoi intrarea în eternitate.

Între cele două timpuri verbale se situează prezentul liric, întreținut și de celelalte timpuri și moduri verbale, realizând un decupaj în fluxul temporal continuu, implicând intensitatea trăirilor într-o durată concentrată. Așadar, poemul încheagă, prin metafore încifrate, spre paradox, portretul spiritual al creatorului: „bolnav de fluturii în floare” (în căutarea absolutului), „neputincios să mă vindec de boala de-a fi om” (zbaterea lăuntrică întru creație), „un lăutar firav colindând Vasilca” (colind de sărmani, purtat în ziua de Anul Nou - umiliința în fața forței creației și a Creatorului), „gol întroienit de presuri” (șocul posibilei neputințe), „bâlbâit de mort să poată învăța lumea să cânte” și „novice vită jucându-se de-a v-ați ascunselea” (jocul de-a viața, de-a moartea și de-a creația). Metafora-paradox, „un om vândut de gerurile morfelor”, conține un cuvânt inventat de poet, „morf”, metonimie cu referire la cuvânt, „morfem” – zbaterea întru creație. Poezia este o boală care ar cere pedeapsă, cucuta. Este cuvântul magic, care devine, în viziunea sa artistică, leac incantatoriu, sprijin în efortul creator, acesta fiind simbolizat aici printr-o hiperbolă strălucitoare, sugerând splendoarea visată, contemplată și atinsă: „aluviuni de stele”. Miezul estetic al poemului este metafora absolutului în creație, spre care poetul aspiră spre a atinge finalitatea, „poezia sacră, fără clavecine”, cu prețul sacrificiului, „ciosvârta de rană arzând pe rotisor.” Revenind la rolul stilistic al persoanei I, vom observa că, sub forma complementului direct, „mă”, se asociază cu un verb din sfera semantică a suferinței („să mă vindec”, „să mă doară”, „să mă foarfece”, „să mă apăr”), având menirea să evidențieze truda și sacrificiul întru creație.

Volumul **CÂNTECTL CUCUTEI**, în opinia mea, se situează pe treapta cea mai de sus a desăvârșirii artistice a poetului **Nicolae GÂLMEANU**, echivalentă cu absolutul în creație, absolut pe care poetul îl atinge, urcând treaptă cu treaptă, rostogolirea anilor întru creație fiind marcată prin metafora timpului neiertător: „orice august mă foarfece pe limbă.” (nu întâmplător, august, luna sa de naștere). Prin acest volum poetul își consolidează poziția cucerită cu trudă de autor de prim raft în poezia română contemporană.

REVOLTĂ ȘI SARCASM

Aristotel PILIPĂUȚEANU

După carismatica eroină a lui Ibrăileanu, este puțin probabil să mai descoperi în literatura noastră un personaj asemenea. Poți întâlni în schimb o Adelă altfel, precum aceea realist conturată de Gheorghe Postelnicu în romanul „**Minunata Adela**”, Editura Rafet, 2009. O carte urmărind să ocupe un loc aparte în contextul apariției în primul rând prin îndrăzneala stilistică a prozatorului. Maniera tradițională (dialog, descriere, mai puțin narațiune) se îmbină cu stilul indirect liber, uneori cu preluarea brută, fără semnalizări, a replicilor, mergând pe alocuri chiar până la dicteul automat suprarealist. Expresia concentrată prin păstrarea pilonilor principali ai actului de comunicare și renunțarea la elementele auxiliare, însă recuperabile în timpul lecturii din instinct lingvistic, se asortează cu trecerea insolită dintr-un registru verbal în altul, iar la nivelul tramei prin amestecul de situații sau simultaneitatea lor. Realitatea, lejer localizabilă, se împletește cu tentația oniricului, mai mult chiar, cu straniile viziuni ale unor minți aflate în suferință.

Atmosfera este până la un punct caragialescă, cadrul constituindu-l campania electorală în care este angajat un primar, Jan Zigu, soția lui, „minunata Adela”, fiind un fel de coana Jojița, damă bună, ceva mai pragmatică și lipsită de complexe, conform tipologiei din epoca noastră. Ca și în cazul lui Trahanache, de care se deosebește, fiind mai tânăr și mai zvâcnitor în apele vijelioase ale politicii, pare a ignora compromisurile pe care le comite fermecătoarea femeie pentru a-și vedea soțul chivernisit. Produs al unei perioade istorice problematice (comunism, tranziție, îndoielnică democrație), Jan Zigu este un teritoriu al înfruntării dintre aspirația spre puritatea etică și viclenele tentații ale puterii. Tânăr fiind, are impresia că se disociază de erorile trecutului. Ca istoric, cu naivitatea celui care a ieșit din amfiteatrele și bibliotecile univertare, nutrește cetitudinea că un soi de zel imaculat și cavaleresc medieval și un limbaj renescentist invulnerabil și intangibil vor schimba fața lucrurilor. Scepticismul va fi înlocuit cu eroismul angajării colective și un reformism blând, tolstoian, va înnoi viața socială. Însă realitatea îl va converti în scurtă vreme. Atras în confruntări verbale speculative și frivolă demagogie, își reprimă impulsurile analitice spre

zonele profunde ale sentimentelor care nu au de a face cu politica. Treptat, vitalismul adolescentin se estompează, personajul devine un simbol al stagnării și al conducerii discreționare. Pierderea alegerilor, despărțirea de „minunata Adela” îl vor arunca pe panta singurătății, considerându-se „un bărbat al nimănu”. Încercarea de a-și reface viața cu prima lui simpatie dă greș. O femeie fierbinte și seducătoare îi zădărnicește planurile de întoarcere la viața meticuloasă și pedantă dedicată studiului. Tot mai solitar, silit să înghită cupa umilințelor, va sfârși într-o prea lungă agonie, în acord cu prea lungul final de roman.

Adela, devenită din economista unei ferme profesoară parcurge cu greu timpul anapoda al plecării la școală, neplăcându-i să lucreze cu elevii. „*Somnolența se scurgea ca mierea de salcâm, străvezie și văskoasă. Năclăia genele lungi, neputând citi deviza scrisă de Jan deasupra ușii, dar o știa pe dinafară: Nu fi trist niciodată!*” Femeia de 36 de ani, avertizată că tinerețea nu stă pe loc, în ciuda părerilor din afară nu era tristă, dar nici mulțumită de situația ei. Își dorea bijuterii, toalete, bani prin care să-și câștige bunăvoința medicilor, asistentelor, coafezelor ș.a.m.d. Liberă, dovedea că are forța de a depăși orice impas. Proteică, imprezibilă, un vulcan activat de gândul trăirii fericite a vieții, cu mintea iute și limba ascuțită, îl domină pe Jan Zigu până în ultima fază, șantajându-l prin propriile lui calități: bunătatea și bunăvoința. Pe când el se împotmolește în contradictorii principii legate de serviciul în folosul comunității, ea profită rapid de ocaziile vieții, precum exploatarea bunăvoinței unui deputat.

Ca și Tipătescu, Florin Feraru, deputat, este becher, liber în viața lui amoroasă, unde își alege partenerii în funcție de vârstele sale bărbătești. „*Masivă, bovină, fața lui nu era diferită de fețele bucălate ale elefanților noii ordini sociale. Ai fi zis că îi imită pe arendașii din a doua generație, cei care făcuseră România Mare, ajutându-i pe boierii de neam să-și toace mai repede averile la Viena și Paris. Bucuria acestei comparații îl scoase definitiv pe deputat din anii de inocență când, credea Jan Zigu, arăta ca un pițifelnic pe care nu dădeai doi bani. Elefantul fusese mai întâi malac.*” Stagiari inginer la un combinat de oțeluri speciale, a învățat să intre sub pielea superiorilor, să nu contrazică, să nu pară inteligent, să nu inventeze ceva care ar putea să tulbure apele, să nu pactizeze cu muncitorii care, dacă ești bun, te iau de prost, să excludă total din limbajul său „nu pot”, „nu e problema mea”, să nu facă prostia de a se dori incoruptibil. Iată, concentrat, codul manierelor arivistului. Un om de bun simț cu educație religioasă ori cât de cât corectă, fie ea și comunistă, ar dezavua asemenea practici. Însă ce ne facem cu tinerii supuși exemplelor discutabile, răspândite la tv și prin rețelele de socializare, care s-ar putea, din păcate (sau din fericire) să aleagă o cale mai lucrativă de afirmare (sau parvenire) spre a servi interesele partinice (sau personale)? Revenind la deputatul Florin Feraru, acesta își traversa biroul cu „o siguranță înălțată spre tavan”. Om „*cu circuite de răcire occidentale*”, avea un sistem perfect de rezolvare a problemelor, totdeauna ieșind victorios. Oricărui adversar incomod i se poate imediat trimite pe cap garda financiară sau garda de mediu, directorii de școli pot fi săgetați la punctul slab: abandonul școlar sau integrarea romilor, preoții pot fi amenințați cu sanepidul, cu curtea de conturi, cu episcopia, cu lipsa autorizațiilor de tot felul, cu orice. Existența unor asemenea specimene dovedește că socialismul, respectiv comunismul, n-a învins definitiv la orașe și sate, cum afirma Gheorghiu-Dej, dar își continuă subteran, tăcut și statornic, lucrarea. Un colț de țară ilustrează o lume, cu un bob de rouă oglindește universul. Nomenclaturistul cu jachetă verde și pălărie cu pană de păun ori căciulă de miel cu prag și cizme moi cu interminabile șireturi este substituit de parlamentarul înveșmântat, globalizant, cu pantaloni largi de camuflaj **BDU**, **Ranger**, hanorac **Bereta**, cizme **Swedteam Gaiters**, șapcă **Caps Green**. Ambii au scutieri, nu oarecare pe treptele sociale, care, din recuzita ambulantă le oferă palincă, respectiv whiskey. La fel, pădurarii le aduc vânatul în bătaia puștii, trofeul fiind rezervat șefului cel mare. Într-o lume a dezordinii inteligente și a haosului profitabil, vechile practici se îmbogățesc. Apar noi metode apte să devalizeze economia. „*Un șomer voinic și cu părul mare, ieșit din masa de navetiști a trenurilor de noapte, acuza mafia arabă care cumpărase fabrica de geamuri, făcând acolo o ciupercărie*”. Făcea parte, după cum observă primarul, dintre tipii recalitranti care dau vina pe revoluție, pe monarhie, pe televiziune, vinovate de eșecurile lor personale. În bună tradiție ar fi urmat să fie internați, până după alegeri, la secția de boli nervoase a spitalului local, special înființată. Dar se pare că au apărut și tratamente în ambulatoriu: libertatea la votcă și rom, țigările americane, drogurile ușoare. Televiziunea are grijă să prezinte o supraréalitate inexistentă, cultivând subculturs și dezgustul, trăsăturile omului nou, postdecembrist. Cei mai rebarbativi sunt expediați drept forță de muncă în Occident de unde, peste câțiva timp vor reveni robotizați, adică îmbșânziți și civilizați. În ritualul familial de seară, care presupune și o conversație pe teme politice, scoțându-și masca de castraveți, Adela constată că vechiul e

nou. Foștii camarazi, toți cu certificate de revoluționari, se eliberează de amintiri și își construiesc noi versiuni ale propriei persoane. La ce bun să-ți obosești mintea cu trecutul? Demagogic, numele unor martiri din anii '50 sunt scoase din lada de gunoi a istoriei, cosmetizate și uzitate când și unde este nevoie, după care „uitarea își lungește pleoapele și dunga dreaptă a nepăsării le acoperă pentru totdeauna”. Viața cotidiană este departe de sloganurile scânteietoare: integrarea europeană, globalizare...

Contra-candidații lui Jan Zigu sunt de diferite categorii. Cel mai interesant ar fi fost matematicianul Valentin Balotă, tip inteligent care mducează în singurătate la dragoste și moarte, îndoindu-se în unele situații, incapabil să urmeze drumul direct, fără meticulozități și fasoane al ariviștilor înnașcuți. Prezentul ni-l dezvăluie preocupat de circulația rutieră, de ăndemânarea așilor și de gafele pașiiștilor. Târziu aflăm că mașinile sunt niște scaune cu rotile și rețeaua rutieră este alcătuită de culoarele unui ospiciu. Toate elementele înconjurătoare se convertesc în consecință. Individul, victimă unui accident, își vede întreaga viață drept o cursă automobilistică pe trasee complicate. Prozatorul are doză de imaginație și empatia necesară pentru a redacta pagini reușite cu spectacolul unei minți dezaxate. Unda umorului amar sporește nedoritul pitoresc al tabloului. Cum Valentin Balotă are și demonul autorlăcului, scriitorul găsește ocazia unui alt experiment: fragmente de roman în propria-i scriere. Cel care acum vorbește cu basculantele și împarte șoferii pe categorii conform unor criterii personale a fost totuși singurul disident adevărat înainte de '89. Abia sosit din arestul miliției în clădirea primăriei, o părăsise primul, scârbit de „*lupta pentru putere care se aduna în mormane prin birouri*”. Ceilalți preopinienți sunt oamenii epocii. Ică Bolocan are drept slogan „Să plece hoții și să vină patrioții!”, Mihai Mihai, independent, intenționează să schimbe numele echipei de fotbal și face vizite experimentale femeilor singure, potopite de necazuri. Nelu Toma își ilustrează numele: ce afirmă astăzi nu mai recunoaște mâine. Drăguța Marin, dansatoare la bară prin Grecia, ia în calcul funcția de primar drept treaptă spre parlament. Ciociolina de România! Nicolae Sandu, Nicu de altădată devenit Niki în noile circumstanțe plănuiește să-și schimbe și look-ul: barbă, părul prins la spate, ghiuluri pe degete, pălărie și cizme de cow-boy. Are și un sprijin de nădejde în soție, o Adelă rurală, care „*va aduna multă răutate în cășul palmei și își va umple gura cu ea*”.

Lovitura de teatru o constituie alegerea Drăguței Marin. Bine conturată de prozator, concurează eroina titulară. „*Avea frumusețea marcată a unei muntence care a știut să-și păstreze aerul unei puștoice, chiar dacă trupul ezita între tinerețe și maturitate*”; „*Ura frazele și explicațiile lungi ale lui Jan Zigu. Gusta jocurile de cuvinte și aluziile sexuale ale secretarului, dar și mai mult poezioarele și bancurile piperate ale părintelui Mitică*”. Intrarea ei în arenă declanșează un veritabil spectacol al disimulării. Secretele site-urilor erotice sunt reduse la nivel de șoapte, funcționarii pactizează vesel cu șefa, inspectorii județeni se lasă furați de farmecul ei mediteranean, prefectul însuși „*îi spunea la ureche lucrurile cele mai nebunești*”. Reușește să-și impună punctul de vedere prin farmec feminin, dar și prin tehnica de a aborda subiectele, respingând abil șubredele negații. În aceste condiții, Jan Zigu visează la o colaborare cu Drăguța, el rezervându-și rolul de bătrân înțelept sfătuitor. Însă, cu o construcție caracterială discutabilă, incapabil să distingă în mod corect valorile morale, personajul parcurge regresiv traseul de la setea de ideal la catastrofă. În sens invers urcă Drăguța care, deși suferă de aceleași confuzii morale, dovedește că își poate onora obligațiile, deține doză de entuziasm necesară pașilor înainte. E o soluție, discutabilă dar o soluție într-o lume grav debusolată. Probabil din motive comerciale, cartea se intitulează „Minunata Adela”, dar minunate în felul lor sunt și celelate eroine ale romanului, de la Drăguța, posesoarea tuturor alifiilor, până la Tanța, sora Adelei, păstrătoarea demnității și a bunului simț feminin.

Arta descrierii își are izvorul în calitatea de poet al lui Gheorghe Postelnicu. „*Lumina moale a lui octombrie ia foc în brazii seculari. Preț de o clipă, Adela apare ca o sculptură de Brâncuși*”; „*Soarele orașului arunca printre jaluzele o lumină obosită, roz sau violet, după culoarea norilor care creștau cerul. Ciocniră paharele și bucăți de prietenie zornîră ca niște cuburi de gheață*”. Aforismele punctează inteligent narațiunea: „*Asta e viața. N-ai timp să te obișnuiești cu ea, că vine sfârșitul*”; „*Norocul omului încapă de cele mai multe ori pe vârful unei lingurițe*”; „*Lumea ar fi un loc mai interesant dacă ar avea o memorie mai bună*”; „*Lucrurile rele vin de la sine, pe când pentru cele bune trebuie să trudești*”. Fin cunoscător al lumii în care trăiește, Gheorghe Postelnicu o radiografiază, o analizează, o transfigurează artistic, o satirizează, convins fiind că prin răs, fie el și amar, se pot îndrepta moravurile.

VORBE ȘI TÂLCURI

I. NEDELEA

Locuțiuni „alterate”

În cazurile vizate prin titlu nu este afectată (ca fond semantic transmis) comunicarea; nici nu se schimbă statutul morfologic al construcțiilor cu pricina. De fapt, în structura lor, se înlocuiește ori lipsește prepoziția potrivită.

Este vorba de câteva locuțiuni prepoziționale de formație neologică, promovate mai larg în stilul administrativ sau științific, de unde au pătruns și s-au extins în presă, fiind „adoptate” și de vorbitori în exprimări colocviale: **în raport cu**, **în funcție de**, **ca / drept urmare**. Este ușor de observat că primele două se află într-o relație de sinonimie (având cam același înțeles ca și *pe baza*, care însă rămâne în afara interesului acestui episod al „vorbilor și tâlcurilor”), iar a treia îngăduie două variante, ambele corecte, prin utilizarea unor prepoziții componente diferite – *ca*, respectiv *drept*. Le vom aborda pe rând...

• Gruparea locuțională **în raport cu** este adesea „alterată”, în locul lui *cu* fiind preferată prepoziția *de*. Iată câteva citate care ilustrează „cazul”: „dar suma e mică **în raport de** evaziunea pe care o fac alții.” (capital.ro, 20 iulie 2020); „Curtea se pronunță numai **în raport de** textele constituționale” (ccr.ro, 6 ianuarie 2021); „**în raport de** volumul mare de activitate al instanțelor” (agerpres.ro, 29 ianuarie 2021); „**în raport de** nevoile identificate de spitale.” (gov.ro, 18 aprilie 2020); „elaborarea portofoliului și a proiectului de conservare, **în raport de** tema aleasă” (edu.ro, 23 februarie 2023). Este posibil ca tendința de înlocuire a prepoziției să fie determinată nu doar de dificultatea percepției unei diferențe între cele două formulări, ci și de frecvența relativ mare a secvenței corecte **în raport de** atunci când aceasta identifică o relație (chiar și un regim gramatical): se află **în raport de** coordonare / subordonare / determinare etc.; **în raport de** egalitate / cauzalitate etc.. Uneori, probabil, *cu* este înlocuit prin *de* pentru evitarea unei (ușoare) cacofonii („obiect al unei ciudate obsesii naționale”, cum o numește o reputată lingvistă): „cheltuielile (...) **în raport de** care s-au reținut abaterile” (mediafax.ro, 11 august 2020); „**în raport de** contextul...” (antena3.ro, 11 ianuarie 2021).

• **în funcție de**. „aceste valențe au ramificații și înmuguriri infinite [] **funcție de** utilizator” (romanaliterara.com, nr.15/2020; „ [] **Funcție de** situația personală a fiecăruia, se deosebesc mai multe tipuri de Permise de ședere” (bmeia.gov.at, 26 februarie 2020). Marcată în citate prin paranteze drepte, absența prepoziției **în** reprezintă, ca variantă nerecomandabilă, tot o „alterare” a unei locuțiuni. În absența unor argumente de specialist, e riscant de susținut că limbajul matematic ar avea vreo influență în prescurtarea acesteia. Este posibil să conteze senzația vorbitorului sau autorului de texte că varianta abreviată ar conferi comunicării mai multă solemnitate, ca și în cazul următoarei locuțiuni.

• **ca / drept urmare**. Într-o dispută iscată cândva între Biroul Electoral Central și STS, acesta din urmă își începea un răspuns prin „**Urmare a** adresei dumneavoastră...”, ceea ce determină responsabilii site-ului scientia.ro să se întrebe (spre instruirea celor interesați): „Cum e corect: <<Urmare adresei>>, <<Urmare a adresei>> ori <<Ca urmare a adresei>>?” (19 octombrie 2019). Opțiunea recomandată este, firește, cea de a treia. De care nu prea se ține seama, în special în texte juridice sau alte documente oficiale, care preferă varianta fără *ca* sau *drept* și, uneori, fără marca genitivului – *a*, fiindcă, pesemne, emitenților li se pare că, în acest fel, sporește gradul solemnității (c convenite autorității manifestate). Absența morfemului *a*, ca indice causal pentru genitiv (pe „stil vechi”, mai la îndemână, articolul posesiv sau genitival), poate sugera perceperea de către vorbitor / „scriitor” a unei schimbări a regimului gramatical care ar presupune folosirea dativului. Iată câteva exemple: „**Urmare** comunicatului din data...” (diicot.ro, 15 ianuarie 2021; comunicat de presă); „...**urmare** Deciziei Curții Constituționale... se interpretează...” (scj.ro, 1 martie 2023); „Lista persoanelor cărora li se atribuie titlul de doctor (...), **urmare a** validării tezei de doctorat...” (de 9 ori pentru 9 liste, într-un document al Universității Naționale de Apărare; unap.ro, 26 ianuarie 2021); „**Urmare a** izbucnirii epidemiei, am solicitat...” (republica.ro, 9 mai 2020). Deocamdată, nu s-au înregistrat încercări de îndreptare și impunere a formei recomandabile dinspre lumea politicianilor dornici să se bage în seamă prin intervenții lingvistice, cum s-a întâmplat, la un moment dat, cu distincția între *datorită* și *din cauza*

(utilizabile, cum se știe, în contexte diferite: pozitive, respectiv negative), pe care a ținut s-o introducă într-un vers autorul unui text de muzică ușoară („Nu din cauza ta, ci datorită ție...”).

De cele mai multe ori, nesocotirea **recomandării** (de obicei, ca și pentru locuțiunile anterioare, nu se vorbește despre o greșeală, ci de „construcții nerecomandabile”) pe care o propun lingviștii în cazul celei de a treia locuțiuni abordate se întâlnește la început de frază, în continuare apărând un verb (sau un substantiv provenit din infinitiv) care arată ce se întâmplă ca urmare a unui fapt, unei decizii etc. Drept care se cuvine precizat că, în unele contexte, *urmare a* este o construcție corectă (suficientă): „Ele au fost întotdeauna *urmare a* constatărilor și nu a logicii” (evz.ro, 30 ianuarie 2021; aici nu avem o locuțiune prepozițională, ci substantivul *urmare*); iar într-o frază precum „Succesul echipei, *urmare a* pregătirii asidue, a bucurat...”, cuvântul subliniat e tot substantiv, component al unei apozitii.

În final, ar trebui poate să recunoaștem că, pentru niște abateri tratate de gramatica academică drept „nerecomandabile”, am folosit mai sus prea multe *vorbe*, cu foloase și *tâlcuri* prea puține. Eventualul cititor va judeca...

Mai scrie-mă

Pe masa Ta de lucru
sunt și eu
mai zăbovește asupra mea
mai scrie-mă
când ai vreme
când nu Te deranjează nimeni
mai adaugă-mi o cifră, un indice
care să mă trimită la subsolul unei
închisori de hârtie velină
foșnind fibră cu fibră
mai scrie-mă
cu litere mici, mari, ilizibile
cu o erată în spinare, un codicil
dă-mi să beau suferință, cerneala cerului
vreau să mă așez la coada lungă a iertărilor
greșelilor de tipar
adaugă-mi încă o pedeapsă, un vers mai lung
mai zăbovește-mă asupra unui cuvânt
nu mă arunca la coș, Doamne.

cântec de pe eșafod

Tudor CICU

speram să-mi secer grâul, ca nici s-apună ziua
și hoardele de iepe să-l calce sub copite;
tot așteptând pe Godot să vină în preziua,
cu marile speranțe promise de ursite.

credeam ca și Novalis, că viața nu-i un vis
de m-am trezit cu gâtul sub laț pe eșafod...
iar tu-mi strigai: „e soarta! așa ne este scris,
de când fenta turbinca, chiar moartea, lângă pod”.

aruncă peste mine, lopata cu pământ
până și umbra lunei sub care doarme Hades
că tot visăm iluzii, ca și vânări de vânt
ce-n fir atârână toate, ca lupta de la Padeș.

și mă aștept să treacă pe cer Cozma Răcoare
și-n birja lui toți craii din cartea lui Mateiu
cu lumea lor pe urme, plecați cu bărci pe mare
ca Swift rătăcitorul, făcând-o pe holteiu’.

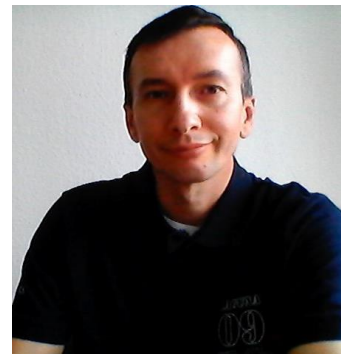

PROZĂ

INIMA STRĂINULUI (6)

Nuvelă-foileton

Eugen ONISCU

În acel timp veni la el un vechi prieten de-al său din Spania pe nume Titu ce era un tânăr înalt, cu părul șaten, nu prea corpulent, având o minte ageră și ducând un stil de viață de aventurier. Titu trăise cu mai multe femei și mai mereu lucra puțin, apoi pleca mai departe atras fiind de alte locuri, nu rămânea prea mult într-un loc pentru a prinde rădăcini, căuta doar aventura și plăcerea de a călători și a vedea locuri noi. Se instalează în locuința lui Eusebiu dormind pe un pat rabatabil. Îi povestește lui Eusebiu tot ce mai făcuse în ultimul timp și cum locuise în ultimele luni la un caritas din Hamburg și cum fu trimis de la acel caritas să lucreze la o tipografie. Încercă să-l lămurească pe Eusebiu să se mute în Hamburg unde viața era mai prosperă și mai frumoasă. Lucră aproape două luni cu Eusebiu la fabrica de dulciuri, după care își luă salariul și plecă la Viena unde un prieten de-al său îi promisese să-l angajeze la o fabrică de încălziminte.

Eusebiu nu putea înțelege cum Titu având mari calități și doar treizeci și șase de ani, umbla dintr-un loc în altul fără să-și facă un rost în viață. Un vagabond mereu pe drumuri care își dedicase viața doar în căutarea aventurii și a călătoriilor nesfârșite. „Oare care este rostul vieții lui Titu? Se pare că doar aventura. Dar eu pentru ce trăiesc, care este rostul meu pe acest pământ? Pentru ce mă zburc pentru a avea o locuință, un loc de muncă, într-un cuvânt un rost pe lume? Și poate că în curând îmi voi găsi o femeie și mă voi însura și apoi? Poate voi avea copii, dar oare acesta este adevăratul sens al vieții pe pământ? Trăim, muncim, suferim, ne întemeiem o familie, avem copii și viața ne este brăzdată de această iubire umană egoistă și apoi totul se termină la moarte! În fața morții nu mai contează cine am fost în această viață pentru că devenim cu toții foarte neputincioși și moartea ne cuprinde pe toți! Dar ce este moartea, o trecere în altă lume sau sfârșitul tuturor lucrurilor? Poate că idealurile creștine de care este însuflețită Flavia sunt cele mai importante în viață? Dar până la urmă și creștinii practicanți mor și rămân în morminte, iar raiul și iadul nu știu dacă există? Deși cred că Dumnezeu există pentru că pe când eram foarte pasionat de astronomie și citeam cărți în domeniu, găseam acolo ideea că universul este proiectat de o minte infinită. Deci Dumnezeu există, dar probabil că El este undeva în universul vast și nu privește atât de mult spre suferința noastră a oamenilor de rând. Iar toată această viață a noastră nu este altceva decât o goană după a avea puțină fericire, ca apoi în fața morții să capitulăm cu toții. Toată această realitate dură a vieții mă înspăimântă! Simt uneori că există ceva deosebit în această viață pe care omul trebuie să descopere pentru a fi cu adevărat fericit sau măcar pentru a simți că trăiește cu adevărat.”

Toate acele gânduri și frământări ale sale, Eusebiu și le purta adânc în sufletul său neînțelegând de ce viața era așa de nedreaptă. Vedea oameni cu familii și nefericiți, alții aveau o bună situație materială dar părea că le lipsește ceva, și foarte puțini păreau cu adevărat fericiți. Unii oameni luptau din greu pentru a avea cu ce să se descurce lună de lună. În fond ce era un salariu de 1200 de euro pe care îl primea de la fabrică. Erau banii de care avea nevoie lună de lună pentru a supraviețui. Și mereu aceeași cursă nesfârșită pentru a termina luna și apoi o lua din nou de la capăt fără a înțelege rostul vieții! Și așa trăiau foarte mulți oameni ce nu aveau altceva decât munca lor și puțină distracție la sfârșit de săptămână și nici un orizont luminos în viața lor.

Unii se mândreau cu copiii lor, dar și acolo erau mari probleme pentru că copiii creșteau și apoi își dezamăgeau părinții și totul se termina cu suferință, certuri, abandonuri. Deci viața era un șir întreg de suferințe mai mici sau mai mari pentru că peste tot vedeai oameni stresați, oameni depresivi, oameni săraci, sau oameni care ca și el aveau răni pe suflet și atunci care era soluția? Nicidecum dependența de droguri, alcool, senzualitate. Atunci care era calea? Promise acasă o educație axată pe bun simț și valori morale, dar totul nu era decât ca o mică lumină într-o lume întunecată și plină de răutate. Viața umană i se părea ca un

uriaș vălmășag de ființe umane ce își căutau fericirea pe un drum greșit. Peste omenire trona un întuneric spiritual îngrozitor. După toate aceste constatări peste sufletul lui Eusebiu se așază o durere adâncă, simțea că viața lui până atunci fusese un mare eșec, crezuse că o femeie îi va lumina viața dar fusese însurat și nu trăise acea fericire neașteptată. Atunci se tot întreba care era calea de a-și depăși condiția de om ce se zbătea în acel întuneric dens în care trăiau atât de mulți oameni? Oare exista o cale sau totul era pierdut pentru oameni?

Poate idealurile creștine de care Flavia era animată, însă el nu înțelesese mai mult din ceea ce ea încerca să-i spună pentru că în acea perioadă era prea concentrat pe faptul dacă să o accepte pe Flavia ca nevastă sau nu. Avea tot mai mult impresia că făcea parte dintr-o omenire sortită pieirii și un întuneric moral grozav învăluia viața oamenilor. Era impresia că zi de zi i se adâncea tot mai mult în mintea sa. Și lucru straniu, oamenii nu își dădeau seama că trăiau într-o condiție spirituală atât de detestabilă, ba unii chiar se simțeau destul de bine cu acea stare în care se găseau. Dar el tânjea după altceva, și în adâncul ființei sale se simțea ca acel pui de vultur ce crescuse între găini și când veni vremea să zboare simțea că trebuie să se înalțe spre văzduhuri însă nu putea fiindcă se simțea neputincios. Până ce la un moment dat, gospodarul ce îl văzuse crescând între găinile sale l-a luat în mâini și l-a dus la câmp unde a început să-i spună vulturului: „Tu ești vultur și trebuie să zbori.” Apoi a început să-l arunce în sus pentru a-l determina să se înalțe în zbor, și după mai multe nereușite deodată vulturul și-a luat zborul spre înălțimi depășind condiția de găină în care trăise până atunci.

Dar poate că în fiecare om exista condiția de a zbura spre înălțimi spirituale, și doar trebuia conștientizat de posibilitatea de a se ridica peste toată condiția de vremelnicie a vieții omenești. Tot acel dor imens din sufletul său spre ceva mai înalt era prea conștient că nu putea să-l umple cu distracțiile lumești cu care cei mai mulți în puținul lor timp liber își umpleau viața. Poate că fiecare om la un moment dat în viața sa tânjise după înălțimi spirituale, dar negăsind calea se refugiase în alcool, droguri, senzualitate. Dar nu asta era totul, simțea că trebuia să existe și o altă cale pentru că dacă exista Dumnezeu, atunci trebuia să existe și o cale. Chiar dacă lui i se părea că Dumnezeu este acolo în sfera lui prea distant față de oamenii de rând, sau poate că se înșela și trebuia să facă pași pe calea cea bună. Dar cum, unde, spre cine să se îndrepte?

Se gândi să o caute pe Flavia pentru a-i împărtăși toate frământările sale. Însă își dădea seama că totul se terminase între ei. Își aduse aminte de bucuria de pe chipul Flaviei și într-adevăr ea dădea impresia că zbura peste condiția de vremelnicie omenească. Deci creștinismul ascundea ceva tainic ce trebuia descoperit? Sau poate calea era alta. Însă un lucru era sigur, calea spre nemurire exista, și pe acea cale nu puteau umbla decât oameni animați de sentimente nobile, având idealuri înalte, și având parte de o iluminare ce era într-un vădit contrast cu tot întunericul spiritual în care trăiau atât de mulți oameni și lucru straniu, unii se simțeau atât de bine în acea beznă morală în care trăiau. Dar el se simțea asemenea puiului de vultur și voia să zboare să se avânte spre înălțimi, să contemple tot ce era măreț, nobil, să caute drumul spre nemurire pentru că Dumnezeu exista, era ferm convins de acel lucru. Și atunci există și posibilitatea de a intra în eternitatea Sa pentru ei oamenii de rând ce aveau parte de dureri și dezamăgiri în drumul vieții lor. Eusebiu începu să-și trăiască viața plin de astfel de frământări și căutând calea spre nemurire, constată că nu îi era ușor să găsească acel drum minunat, ba din contră mai mereu se împotmolea și dădea de fundături. Și totuși acea dorință de a zbura din punct de vedere spiritual nu dispărea din inima sa pentru că era convins că dorea ceva mai mult și că în realitate oamenii se nenoroceau singuri apucând pe căi greșite. În adâncul ființei sale se cuibărise convingerea fermă că avea să descopere adevărata menire a omului pe pământ, simțea că trebuie să întâlnească oameni ce ca și el avuseseră astfel de frământări și descoperiseră calea, primiseră lumina și puterea de a se înălța din punct de vedere spiritual mai presus de condiția de păcătoșenie și vremelnicie umană.

„Ar fi prea absurd ca totul să se termine doar aici unde totul uneori este extrem de dureros. Trebuie să descopăr și să contemp lu adevărata frumusețe spirituală.” Acele gânduri îi aduseseră lui Eusebiu un freamăt în întreaga sa ființă, era ca și cum o atingere divină venită de dincolo de stele îi atinsese inima și întreaga sa ființă vibrase la acea atingere consimțind să înceapă marea aventură a cunoașterii.

(Va urma...)

Portretul din vis

Schiță

T. CICU

În *Biblie* (Daniel, cap.1, v.17), ni se spune că numai „...Daniel putea să tâlcuiască vedeniile și visele”. În copilărie, mama era cea care ne tâlcuia, la toți, visele și nălucirile. După ce ne tâlcuia câte un vis, ne povestea din „*Facerea*”, cum, noaptea în vis, a venit Dumnezeu la Abimelec... pentru Sarra, femeia lui Avraam. Nu prea înțelegeam, pe atunci, unde bătea mama, cu tâlcurile ei. Aveam să fac o punte de legătură, între vorbele mamei și relatarea din *Cartea Cărților*, peste mulți ani, când, citind „*Idiotul*” lui Dostoievski, am rămas descumpănit o vreme, cu privire la scena în care prințul Mășkin o „reîntâlnește” pe frumoasa și faimoasa Nastasia Filippovna, în casa Epancinilor, pentru prima oară. „Dar cum de ai știut că sunt eu? M-ai mai văzut undeva înainte?” – îl întrebase Nastasia Filippovna pe prinț. „Văzusem ceva mai înainte portretul dumitale și...”, încercase o explicație prințul. „Și mai ce?” – fu curioasă Nastasia. „Pentru că erai, întocmai așa cum mi te-am închipuit... mi se pare și mie acum că te-am mai văzut și altădată...”. „Unde? Când?”, insistă frumoasa rusoaică. „Ochii dumitale îmi par așa de cunoscuți... dar nu, e cu neputință! Am spus-o într-o doară, fără să mă gândesc... N-am locuit niciodată în Petersburg. Poate... în vis...”. Asta era! De aici încolo, începea pentru mine, povestea portretului văzut în vis și regăsit cândva în camera enigmatică, cu multe jucării, din casa primei mele gazde de pe vremea primului an de liceu, 1967. Gazda din primul an de liceu, undeva prin cartierul constănțean Berechet, părea ruptă din paginile descrise de Honoré de Balzac. Atât nea George cât și „babornița” care-i era soție erau doi bătrâni cărpănoși, avari și ursuzi, și peste poate de bănuitori. Patima beției o aveau amândoi. Câteva luni am trăit alături de ei clipe demne de pana lui Dante autorul „*Infernului*”. Avusesem în camera unde dormeam, cândva, acasă la țară, o icoană reprezentându-l pe Sf. Gheorghe ucigând balaurul. Copilului care i se închina smerit sfântului din acea icoană îi veni foarte greu să se acomodeze printre străinii care nu se închinau nimănui și nici nu aveau măcar o icoană în casă. Iar toate astea nu aveau cum să nu mă trimită la vorbele lui Panait Istrati: „Fiecare nație se roagă lui Dumnezeu în felul ei, dar toate îl batjocoresc la fel”. Dar, mai presus de toate, nu mă puteam acomoda cu zgomotul orașului, cu trenurile care cutremurau casa din jumătate în jumătate de oră. Cei doi bătrâni purtau tot atâta respect lui Dumnezeu, precum dracul tămâiei. Nea George, care era „frăție” cu tata – adică îi fusese cavalier de onoare pe vremuri, la nuntă – mai era cum era, însă mătușa Petria babornița lui de nevastă (nici nu merită ea, a-i pomeni numele) era din cale afară de rea. Mă teroriza, ca pe un biet copil „aruncat” printre străini, cum aveam a mai întâlni, mult mai târziu, prin schițele lui Maxim Gorki. Mi-aș fi luat geamantanul cu cărți și caiete, precum și cele câteva lucrăsoare primite de la mama de acasă, încă din primele zile, și m-aș fi tot dus, m-aș fi tot dus, dacă...

Aici începe povestea portretului din vis, reîntâlnit în camera enigmatică a jucăriilor, din acea stranie casă a gazdei mele. Pentru a vă face o imagine asupra casei trebuie să știți că acei doi bătrâni locuiau într-o bucătărioară joasă (cu un tavan aplecat) unde dormeau, găteau și își petreceau mai tot timpul. Pe mine mă „izolaseră” într-o săliță scundă cu un pătuț tare (senzația mi-o dădea salteaua, parcă făcută din papură) și înghesuit după ușa ce avea, cât de cât, o corespondență cu bucătăria. Acolo, la o măsuță joasă, îmi și făceam lecțiile. Și, indiferent cât se va chinui bietul Vanea (din schița „*Prost dispus*”, de Cehov) în camera alăturată, să învețe pe de rost acele câteva versuri, din „*Evghehi Oneghin*” de Pușkin, tot se va găsi un Semion Ilici Pracikin care se va plânge, neconținut, pentru cele opt ruble pierdute la jocul de cărți. Cam asta era atmosfera din casa gazdei mele. Noaptea îmi erau adevărate coșmaruri, căci, de dincolo de ușă răsună până la mine cearta bătrânilor dedați acelei patimi a beției și a jocurilor de cărți de care am amintit. În toată casa aceea o singură cameră nu-mi fusese arătată, iar speranțe de a afla vreodată cam ce se afla acolo nu prea aveam, căci babornița de mătușă ținea cheia la cingătoarea de la brâu. În zadar, în lipsa bătrânilor, încercam a forța ușa enigmatică și a-mi face vise și deșertăciuni din noianul cuvintelor care mă asaltau noaptea înainte de culcare. Cum ar fi spus, mai exact, Ecclesiastul (în cap.5, v.6): „Căci din mulțimea grijelor se nasc visele și deșertăciunile din prea multe cuvinte”. Și nu pot spune că, în somnul acelor zile, visele au fost puține. Din contră. Într-unul dintre ele mă vedeam descoperind dincolo de enigmatica ușă, ceea ce Ali din faimoasa poveste a Șeherezadei descoperise de unul singur. Alteori mă trezeam transportat în camera de față a bătrânei din „*Marile speranțe*”, strigând-o pe Estela. Și o visam pe domnișora Havisham luând o bijuterie de pe masă, punând-o pe pieptul tânăr și frumos al fetei și în părul ei castaniu: „A ta să fie, într-o zi, draguțo... Vreau să te văd jucând cărți cu băiatul ăsta.” „Cu băiatul ăsta? Dar e un băiat de țaran!” – se

îmbufna Estela. „Ei și? Poți să-i zdrobești inima.”- hohotea domnișoara Havisham în visele mele zbuțumate. Câte vise! Asta până într-o zi când, încercând pe furis una dintre cheile găsite cine știe prin ce colț al bucătăriei, am descoperit cu uimire că enigmatică ușa a acelei camere cedează, și pătrunsei, destul de speriat, în acea cameră interzisă. Tot ceea ce se afla acolo părea neatins de vreo mână omenească de ani și ani de zile. Strania senzație mi-a dat-o acea neclintire (ca de muzeu), a tuturor lucrurilor din acea încăpere. Patul mare, elegant, din lemn masiv cu incrustații în tăbliile laterale, cum nu mai văzusem vreodată, cu acele cuverturi frumos așezate, în culori de-ți luau ochii și, mai presus de toate, jucăriile! Peste tot jucării... și păpuși de tot felul (mari și mici), pretutindeni: pe tăblia patului, prin colțul de cameră, pe scaune, pe masa din stânga bibliotecii, și chiar în bibliotecă. Într-un cuvânt, ochii mei de adolescent nu știau asupra cărei jucării să se oprească. Am rămas, în cele din urmă, îndelung, în fața bibliotecii pline de cărți, cu o dorință nebună de a le răsfoi, de la un capăt la altul, în cel mai scurt timp. Mâna, însă, mi s-a oprit întinsă și nemișcată, întrucât, privirea mi-a fost atrasă de ceva deosebit. Dintr-o ramă frumos așezată pe raftul din mijloc mă privea, cu ochi mari, melancolici, dar și cu o undă de tristețe în ei, o față fermecătoare, cu păr buclat, lung revărsat peste umeri. Semăna cu cineva dintr-o fotografie descoperită în manualele de liceu, sau eu o întâlnisem undeva într-o carte, însă tare mult aducea fata din poză cu acel portret văzut undeva. În acea cameră enigmatică și încărcată de jucării, portretul, pe care îl descoperisem, îmi stârni admirația și curiozitatea de a afla cine era cea din fotografie. Mi se părea cunoscută. Și, cred că o văzusem în vis. Eram chiar sigur de asta; dar când, cum, în ce împrejurări, nu-mi aminteam în acel moment. Am închis ușa fără să mai ating ceva anume, și așteptam, ca în vis, să vină Dumnezeu la mine (cum spunea mama, cândva, că El venise la Abimelec) să-mi spună: „iată visul, iar tâlcuirea lui o vom spune împreună, înaintea tuturor celor care vor să-l afle”. Așa ceva însă era imposibil să se întâmple. Știam, din „*Facerea*” (cap.41), că doar Iosif îi tâlcuise faraonului visele sale. Și totuși, într-una din seri am fost trezit de vocea unui clopoțel de fată care-și certa părinții vârstnici, dincolo de ușa unde îmi era înghesuit patul. În fața fetei cei doi bătrâni păreau niște omuleți fără apărare. Nu ziceau mai nimic. Iar fata, apărută în miez de noapte, îi certa de zor. Am ciulit urechile să deslușesc acele vorbe. Din când în când, babornița de mătușă căuta să-i mai tempereze furia, fetei: „Veronica, mamă!... de ce să îl fi dus în camera ta? E un copil de la țară... Pune mâna... strică ceva. Aia trebuie să rămână camera ta, mamă...” N-am să pot uita vreodată fulgerele, ca niște scăpărări de chibrit, din ochii fetei. Mă vedeam în postura aceluși copil zugrăvit de Panait Istrati în nuvela Codin. Cum era el urcat pe gardul casei de unde o urmărea pe Anastasia, mama lui Codrin: „Alături, pe prispă, mama Anastasia se ghemuise lângă cadavrul fiului ei, cu o lumânare de cinci parale în mână. Îl privea cum privești o râmă”.

Ca un șoarece vârat sub pătură, să nu mi se audă nici măcar răsuflarea și a mă da de gol că le auzisem discuția, cred că aș fi vrut să mă fi luat somnul și să nu aflu ce și-au spus, una alteia, în acel miez de noapte. Însă doar așa am aflat, din întâmplare, că necunoscuta care descinsese acolo în noaptea aceea era fata gazdei, că era studentă la București și că o chema Veronica. Își certa părinții pentru inumanele condiții în care țineau în gazdă, fie și un copil „rău” de la țară. Faptul că nu mai venise pe acasă, până atunci, îmi trezi bănuiala că nu-și iubea părinții, pentru „apucăturile” ori năravul lor. M-am dat jos, tiptil-tiptil, din pat, și am aruncat o privire prin ochiul de geam acoperit de o perdeluță. Am făcut ochii mari și mi-am acoperit gura cu palma. Fata de dincolo de geamul acelei uși semăna izbitor cu portretul cuiva. Unde-l mai văzusem? M-am retras sub pătura mea și am adormit cu gândul la acel chip ce părea a nu-mi mai da liniște toată noaptea. În zori m-am trezit cu enigma fetei, gata rezolvată. Chipul fetei semăna oarecum cu Veronica Micle. Ca și iubita lui Eminescu, ori portretul văzut în vis de prințul Mășkin din „*Idiotul*”, și această Veronică avea să rămână doar enigmaticul portret văzut la un miez de noapte. În zorii aceleiași zile, pe când nici nu mă treziseam încă, enigmatică fată avea să părăsească locuința și să ia trenul, de la prima haltă a stației Berechet, înapoi spre București. N-am mai revăzut-o, și, cititorii mei, trebuie să știe, că, aici se sfârșește povestea fetei surprinsă într-un portret, pentru că, nu peste multe zile, aveam să-mi iau inima în dinți și să-mi caut o altă gazdă, ceva mai pământească. Altfel, aș fi încheiat precum Iov (cum stă scris la cap.7, v.14): „Atunci Doamne, tu mă spăimântezi cu vise și mă îngrozești cu năluciri”. Și, să fi tremurat în lumina zilei, pentru ce? Așa, însă, am rămas cu gândul că și într-un portret se ascunde, uneori, câte un suflet mare, iar lumea viselor noastre tinde spre el, ca spre miezul și tâlcul ei.

PAGINI DE JURNAL

PREOTUL NECULA ENACHE LA ÎMPLINIREA VÂRSTEI DE 75 DE ANI

Sunt preot pentru că așa a orânduit Dumnezeu.

M-am născut în comuna Odăile, la 6 iunie 1948, într-o familie de harnici și buni creștini. Din pruncie am fost luat sub aripa bunicii mele, Voica. Ea a avut un băiat Gheorghită, care a murit în război, iar eu i-am alinat durerea și dorul de băiatul ei. Bunica și părinții mei mergeau la biserică duminica și sărbătorile iar eu îi însoțeam. Am urmat școala primară în satul Posobești, iar gimnaziul la Odăile. Deși erau mai multe licee și școli profesionale, părinții mei nu erau prea hotărâți să mă lase să merg mai departe, dar în anul acela, 1962, s-a înființat Colectivul. Părinților mei le-a fost luată toată averea. Tata zicea: „Am rămas săraci”. Sunt multe de povestit în această problemă și sper să dau mai multe amănunte cu altă ocazie.

La o întâlnire cu părintele Mitică Agapiescu, preotul nostru, a recomandat să mă duc să fac școala de cântăreți bisericești din Buzău. El rămăsese fără dascăl. Părinții s-au interesat unde, ce și cum este această școală. Preotul s-a implicat și m-a înscris la Seminar, cu două zile până la examenul de admitere. Eu eram total nepregătit și am fost respins la proba eliminatorie de muzică. Am stat un an acasă, m-am pregătit serios și în toamna anului următor am intrat la Școala de cântăreți din Buzău. Am luat diploma de cântăreț și am dat admiterea pentru a continua Seminarul. Am urmat trei ani de studii teologice și am obținut diploma de absolvire a Seminarului teologic „Episcopul Kesarie”, din Buzău. Între 1968 și 1972 am urmat cursurile Institutului Teologic de Grad Universitar, din București. În 1970 m-am căsătorit cu domnișoara învățătoare Genoveva Spoială. În toamna anului 1971 am fost preoțit pe seama parohiei Goidești, un sat frumos, înconjurat de pădure, dar fără curent electric, fără drumuri, izolat de lume. Eram alături de oameni credincioși, harnici, lucrători forestieri și îngrijitori de vite la diferite ceapeuri.

Am dorit să am o familie, să am o casă, soție, copii și mi-am asumat această răspundere, atât pentru familia mea cât și pentru parohia încredințată. De fapt, pentru mine, familia mea este mica familie, iar parohia, cu toți credincioșii ei, formează marea mea familie. De ambele m-am îngrijit să le chivernisesc așa cum trebuie. M-a ajutat Dumnezeu și până în prezent am avut grijă să trăim și să ne desfășurăm activitatea în pace, liniște, cu realizări frumoase și bună sporire în toate domeniile de activitate. Consider că mi-am făcut datoria de părinte pentru fiecare credincios, în misiunea preoțească încredințată de Mântuitor.

Sunt născut la țară, am slujit numai în parohii sătești și am cunoscut pe omul de la țară care trăiește mai aproape de Dumnezeu, de natură, de pământ, de creație, de biserică și de oameni. Există o comuniune spirituală și la durere și la bucurie, iar preotul este un adevărat părinte al satului, de aceea mulți preoți sunt numiți „părintele nostru”. Exemplul personal, rugăciunea, slujbele frumoase, predica și iubirea sunt exemple vii pentru credincioși.

Am slujit 15 ani la parohia Goidești (1971-1986). Au fost anii cei mai frumoși, anii tinereții, totodată având activități greu de îndeplinit. Aveam în suplinire parohia Brăești și parohia Fundata – Plaiul Nucului, unde se afla un preot în vârstă, părintele Stanciu Ungureanu. Nu era ușor să fii la dispoziția credincioșilor, mai ales la Crăciun și la Paște, dar Dumnezeu m-a ajutat să o scot la capăt. Pe plan administrativ am construit o casă parohială în 1972, am înlăturat tencuiala de pe bârnele de brad și am îmbrăcat-o cu scândură. Din nefericire, în 1980, datorită unor descărcări electrice naturale, biserica a ars până în temelii. A fost cea mai mare lovitură din viața mea. Dar Dumnezeu m-a ajutat și împreună cu credincioșii am ridicat o nouă biserică, fără autorizație, fără binecuvântare, era în perioada comunistă când nimeni nu îți aproba să faci așa ceva, dar pe propria răspundere am zidit biserica, s-a pictat, am înzestrat-o cu tot ce trebuia și s-a sfințit în 1986. În același timp cu lucrările din Goidești, am lucrat și la biserica din Brăești: electrificare, pardoseli, împrejmuiri. La parohia Fundata am refăcut biserica din temelii, pentru că era dărâmată complet. Ar fi multe lucruri administrativ-gospodărești pe care le-am îndeplinit, dar nu le mai amintesc, să nu creadă cineva că mă laud.

Timpu trece repede, nici nu realizezi când trec anii. Tot ce am făcut și am menționat mai sus n-am făcut pentru mine, ci pentru comunitatea de credincioși pe care i-am avut.

Dumnezeu mi-a data în dar trei copii: Dănuț, Mădălina și Carmen, împreună cu doamna preoteasă au fost martori și participanți la tot ce am realizat.

Dănuț termina clasa a VIII-a, fetele terminau patru clase. Era timpul să mergă la altă școală și am dorit să plecăm mai la vale, mai aproape de Buzău. S-a ivit vacantarea parohiei Pârscovul de Sus. După multă vreme și multe insistențe, am obținut transferul în 1984, dar cu condiția să suplinesc Goidești și să termin lucrările de pictură, care au durat patru ani. Așa am ajuns la Pârscovul de Sus, unde nu mă cunoștea nimeni, biserica era la pământ, datorită cutremurului din 1977, ani de zile nu se slujise în ea. M-am implicat de la început în lucrările administrative: am construit clopotnița, dărâmată de la cutremurul din 1940. De atunci clopotele erau suspendate pe patru bârne. Am dărâmat tot interiorul bisericii, până la zid, am întărit fisurile, am tencuit și pregătit pentru pictură, am pictat biserica, păstrând vechea pictură în Sfântul Altar. În 1992 am făcut resfințirea bisericii, sfințirea picturii și a clopotniței. Ultima lucrare, efectuată pe terenul meu agricol donat bisericii, este sala praznicală prevăzută cu mansarda-locuință pentru preot.

M-am format și am slujit într-o perioadă ateistă, cu bune și cu rele. Am desfășurat o activitate diversă până la evenimentele din '89. Acum, în condițiile libertății nelimitate, aș dori de la slujitorii bisericii, de sus până jos, mai multă râvnă, o putere convingătoare în cuvânt și fapte zi de zi, nu numai duminica și de sărbători. Ar fi bine ca preotul să nu fie un rugător distant, separat, o slugă, ci să atragă pe toți credincioșii la rugăciune, prin rugăciunea lui să atragă copiii și tinerii. Preoții nu trebuie să fie căutați de credincioși, ci ei să caute pe credincioși. Sunt mulți orfani, oameni bătrâni, săraci, bolnavi; prin preoți ei să vadă că nu sunt singuri pe lume. Centrele eparhiale ar trebui să ajute parohiile și nu invers.

Biserica, în înțelesul de clădire, este locul unde ne întâlnim cu Dumnezeu, este „casa lui Dumnezeu”. În biserică, toate lucrurile principale sunt sfinte. Creștinii se roagă în biserică, participă la toate slujbele oficiate și mai ales la Sfânta Liturghie, în cadrul căreia Hristos este prezent sub forma pâinii și a vinului care euharistic sunt trupul și sângele Domnului, iar creștinul, prin împărtășanie devine un locaș al lui Hristos, o biserică vie a lui Dumnezeu. Credincioșii buni sunt aceia care fac copii și îi cresc frumos, într-o trăire creștinească, și nu se lasă biruiți de păcate, se mărturisesc și se împărtășesc și vin la biserică, aflându-se tot timpul pe calea mântuirii.

Cum trebuie să fie raporturile dintre preot și credincioși? Preoții au datoria de a se îngriji de credincioșii care i s-au încredințat. Biserica se compune din păstori și păstoriți. Raportul acesta este cel dintre turmă și păstor sau dintre dascăl și ucenici. Biserica este o școală în materie de religie și morală, iar preotul un părinte sufletesc. Ca familist, el are mica lui familie pe care o îngrijește și o hrănește, și marea familie de fii duhovnicești pe care îi îngrijește, credincioșii cărora le dă hrana duhovnicească și spirituală. De fiecare dată când cineva vine să se spovedească, l-am considerat ca pe un fiu al lui Dumnezeu și ca pe un frate al meu. El este adus la mărturisire de îngerul lui păzitor, pentru ca Dumnezeu să-i ierte păcatele, aflându-se în fața lui Dumnezeu, iar preotul este un mijlocitor între om și Dumnezeu. Nu preotul iartă și dezleagă păcatele, ci Hristos prin cuvântul preotului. În scaunul spovedaniei, preotul este pentru credincioșii lui părinte, doctor sufletesc și un bun sfătuitor.

Un părinte duhovnic a dat un răspuns privind mântuirea omului și am reținut că omul se poate mântui și în lume și în mănăstire, și la sat și la oraș, dar să îndeplinească următoarele lucruri: credința dreaptă în Dumnezeu, să facă fapte bune, să fie smerit. Trebuie să știm că omul nu are nimic al său, ci tot ce are în viață este de la Dumnezeu. După atâția ani de activitate duhovnicească am mulțumirea că Dumnezeu a rânduit să ajung la anii de pensionare cu sănătate și cu dorința de a sluji mai departe. Am primit binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ciprian să fiu îmbisericit în biserica în care am slujit. Am mulțumirea și bucuria de a sluji și în alte biserici, la chemarea fraților preoți, din partea cărora simt un respect deosebit. Cea mai mare mulțumire este că în locul meu este un tânăr preot, Alexandru Guță. Împreună slujim în majoritatea sărbătorilor. Din partea sa mă bucur de un respect deosebit. Am mulțumirea că majoritatea credincioșilor mă invită să particip la diverse servicii. Au trecut aproape opt ani de când am ieșit la pensie și nu am lipsit de la biserică în nicio duminică sau sărbătoare, și de fiecare dată am slujit. Cea mai mare bucurie și mulțumire sufletească pentru mine este că sunt preot și slujesc cu credință lui Dumnezeu și oamenilor.

Cu mare bucurie am primit toate rangurile preoțești în decursul activității. Preasfințitul Antim m-a hirotonit diacon și preot (6-7 decembrie 1971) și după primii ani de activitate am primit rangul de sachelar. După lucrările făcute la Goidești, Preasfințitul Epifanie m-a ridicat la rangul de Iconom, iar după ce am terminat lucrările la Pârscovul de Sus, mi s-a dat rangul de Iconom Stavrofor. Am avut onoarea de a fi numit Protopop al Protoieriei Pârscov, în perioada 2007-2013, când am construit sediul instituției, ajutat de preoții din zonă. O deosebită bucurie am primit din partea Consiliului local din Brăești, primar fiind Adrian Perțea, când, la împlinirea vârstei de 65 de ani, mi s-a oferit titlul de „Cetățean de Onoare al localității Goidești”, în semn de recunoștință a contribuției aduse la sporirea prestigiului localității. Pentru toate acestea aduc Slavă lui Dumnezeu și mulțumire celor care au fost împreună cu mine.

Dacă aș putea să dau sfaturi, acum, la împlinirea vârstei de 75 de ani? Nu, nu cred că sunt vrednic să dau sfaturi altora, ci dimpotrivă, am considerat mereu că am nevoie de sfatul altor părinți. Eu am învățat pe alții multe lucruri bune. Dumnezeu le știe pe toate, și pe cele bune și pe cele rele. O faptă bună dacă nu o faci, nu este păcat, dar dacă poți s-o faci și nu o faci, este păcat. Una este vorba și alta este fapta. Suntem oameni și nu-i ușor să-i împaci pe toți. De multe ori am zis: dacă ți-am greșit, iartă-mă, și Dumnezeu să te ierte pe tine dacă mi-ai greșit! Sunt unii care au ceva înțelepciune în mintea lor, dar sunt foarte mândri, alții nu au nimic în cap și se mândresc degeaba, mulți sunt bolnavi sufletește din cauza mândriei. În fața acestor oameni eu tac și ca să nu greșesc, îi învăț după a mea putere.

Omul de astăzi, fie că este tânăr sau bătrân, trebuie să fie conștient că între naștere și moarte este un călător, vremelnic pe acest pământ. El trebuie să meargă pe calea cea dreaptă, rânduită de Dumnezeu, cu cumpătare și înțelepciune. Eu îndemn mereu: aveți credință în Dumnezeu, rugați-vă! Canonul dat de mine celor care vin să se mărturisească este să-și mărturisească păcatele, să nu le mai repete, să aducă și pe alții la biserică, să ne iertăm unii pe alții. În viața mea, ca preot m-am rugat lui Dumnezeu, am iertat și dezleagat în numele lui Hristos pe toți care au venit la mine. Numai Dumnezeu știe dacă am făcut bine sau rău! Credincioșii trebuie să asculte de Biserică, conștienți fiind că Dumnezeu ne este Tată, iar Biserica ne este Mamă. Să ne rugăm lui Dumnezeu pentru mila, viața, pacea, sănătatea, buna înțelegere, spor în săvârșirea faptelor bune, iertarea păcatelor și mântuirea sufletelor.

PĂGINI DE ISTORIE

de Constantin COSTEA

ALEXANDRU IOAN CUZA LA BUZĂU

*Eu văd o stâncă albă, o stâncă de granit,
Lucind prin veacuri negre, prin moarte mări lucind,
Lucind peste morminte cu fața ei senină,
Și văd că-n lumea asta fui umbra-i de lumină;
Acea stâncă sublimă ce stă cu capu-n cer
E-unirea româniei... E visul meu de fer
Ce l-am visat o viață, făr' să-l pot rădica..."*

Mihai Eminescu, Mira.

S-au împlinit, la 15 mai anul acesta, 150 de ani de la trecerea la cele veșnice a uneia dintre cele mai cunoscute personalități ale istoriei noastre naționale, Alexandru Ioan Cuza, domnitorul Unirii Moldovei cu Țara Românească. S-a născut la 20 martie 1820 la Bîrlad și s-a stins din viață la 15 mai 1873 la Heidelberg, în Germania. A fost primul domn al Principatelor Unite (1859-1866). A învățat carte la Iași, în pensionul francez al lui Victor Cuenin, la fel ca și Mihail Kogălniceanu și Vasile Alecsandri. Apoi, la Paris, și-a luat bacalaureatul în Litere, la Sorbona, în 1835. Studiază, în continuare, la facultatea de Drept din Paris, pe care nu o termină, fiind obligat să se întoarcă în țară, pentru o vreme. Între anii 1837-1839 îl întâlnim din nou la Paris unde a studiat Științele Războiului (un fel de școală militară, n.n.) și continuă, paralel, studiile de Drept. Revine în țară și se înrolează în armata moldovenească.

În anul 1844 se căsătorește cu Elena Rosetti. Participă la revoluția din 1848 din Moldova. La 5 ianuarie 1859 este ales domn al Moldovei, iar la 24 ianuarie 1859, Adunarea Electivă a Țării Românești îl desemnează ca domn al acestui principat. Domnește în perioada 24 ianuarie 1859-10/11 februarie 1866, când este obligat să abdice și să ia drumul exilului. Cele mai importante reforme din timpul domniei sale sunt: Legea secularizării averilor mănăstirești (1863), Legea Rurală (1864), Legea Instrucțiunii Publice (1864), Legea Fiscală (1865). Moare la 3/15 mai 1873 la Heidelberg, la vârsta de 53 de ani și este înmormântat la Biserica Domnească de lângă Palatul Domnesc de la Ruginoasa (Iași). După cel de-al Doilea Război Mondial rămășițele sale pământești au fost înhumate la Biserica „Trei Ierarhi” din Iași (C.C.Giurescu, *Viața și opera lui Alexandru Ioan Cuza*, Editura

Științifică, 1966). Alexandru Ioan Cuza s-a bucurat de admirația multor contemporani, în primul rând pentru că era un om deschis, prietenos și pătruns de o deosebită empatie față de clasa țărănească. Iată cum îl descrie unul dintre cei mai importanți diplomați străini, atașat la București: „*Domnitorul, în vârstă de doar 38 de ani, este înalt, zvelt, blond, cu privirea pătrunzătoare; distins în manierele sale, el posedă un fel de a fi original, plăcut și serios în același timp. Este un soldat magnific, purtând cu grație uniformă; vorbește italiana și franceza cu multă acuratețe. Cuza este un bărbat cum nu există altul în Principate, care vrea fericirea țării sale. Hotărât, fără exaltare, însă modest și dezinteresat, chibzuieste cu înțelepciune... Toată lumea este de acord asupra calităților eminamente cu care este înzestrat noul domnitor*”(Jaques Poumay, consulul general al Belgiei la București, în Florin Constantiniu, „O istorie sinceră a poporului român”, Editura Univers Enciclopedic, București, 1997, p. 236). Unirea de la 1859 a reprezentat un moment istoric excepțional pentru națiunea română, moment de înălțare și afirmare a poporului român pe plan european,

mai ales că împrejurările internaționale și evenimentele politice de pe continent au favorizat înfăptuirea Unirii Principatelor Române. Ca toate localitățile din Țara Românească și Moldova, Buzăul a fost și el cuprins de efervescența unionistă care domina societatea românească. Târgoveți, meșteșugari, negustori, dar mai ales țărani, tineri și bătrâni s-au pronunțat cu hotărâre pentru unirea celor două Principate. La 16 martie 1857 s-a constituit la Buzău Comitetul de Unire al districtului format din 15 membri, reprezentanți ai tuturor categoriilor sociale. Printre membrii acestui comitet se aflau intelectuali de frunte ai Buzăului cum ar fi: Scarlat Voinescu, Costache Ciochinescu și Costache Moglan, cunoscuți militanți unioniști. În calitatea de președinte a fost ales Scarlat Voinescu (Dr. Marius-Adrian Nicoară și colab. „Istoria județului Buzău”, Editura ALFA MDN, Buzău, 2019, p. 59-61). De orașul Buzău se leagă și prima vizită a proaspătului Domn al Principatelor Române. La mai puțin de două săptămâni de la alegerea sa, Alexandru Ioan Cuza a petrecut o noapte la Buzău, bucurându-se de o primire triumfală din partea buzoienilor. La Poșta Călnău a fost așteptat de administratorul districtului, împreună cu numeroși săteni și sătence, dar și orășeni. Tot cu acest prilej, domnitorul a fost întâmpinat de „o deputație din partea junimei districtului compusă din 200 de călăreți”. Publicația „Steaua Dunării” din 17 februarie 1859 menționa că în apropiere de orașul Buzău, domnitorului Alexandru Ioan Cuza „i s-a prezentat comanda dorobanților, cu cocardul tricolor ce a făcut mare impresie Măriei Sale Prințul”. După aceea „Măria Sa fu primit de orășeni în mare număr și toată treapta...unde printr-un discurs al municipalității i s-a prezentat pâinea și sarea, simboale ale îndestulării” (Steaua Dunării, 17 febr. 1859). În aceeași zi de 6 februarie 1859, în cadrul unei emoționante ceremonii au rostit discursuri de bun venit profesorul Dimitrie Racoviță și Irina Marghiloman, mama marelui om politic buzoian, Alexandru Marghiloman; acesta avea la acea dată vârsta de 5 ani. În alocuțiunea sa, Dimitrie Racoviță menționa: „Nația română celebrează acum încă una din cele mai frumoase și mai strălucite zile ale sale în care triumfează marea cauză a Unirii, prin sosirea Înălțimii Tale pe pământ muntean. Acum, România și Moldova, ambele surori unite, tresar de bucurie de la o margine la alta, căci norii negri, amenințatori de furtuni și viscole ce copleșeau orizontul României s-au răspândit și s-au făcut nevăzuți înaintea luminii de viață (Ibidem, Steaua Dunării). Domnitorul a hotărât să-și petreacă noaptea la Buzău. De aceea, alaiul s-a îndreptat spre Catedrala Episcopală unde, Alexandru Ioan Cuza a făcut popas peste noapte. Seara, atmosfera din oraș a fost feerică. Publicația „Românul” din 17 febr. 1859, ziar condus de C.A.Rosetti menționa: „...torțe aprinse, globuri luminoase, feluri de transparente artificiale și deosebite tablouri reprezentând Unirea Principatelor Unite, a armelor lor, a inițialelor Majestății Sale Prințul, diferite alte embleme și inscripții”. Domnitorul a petrecut peste noapte în complexul episcopal. De ce aici și nu la un hotel din oraș sau la vreo locație pusă la dispoziția de administrația districtului? În primul rând, domnitorul a ales să poposească aici pentru că episcop al Buzăului era la vremea aceea Înalt Preasfinția Sa Filotei Pârșoi (1805-1860). A fost episcop al Buzăului între anii 1850-1959. A desfășurat o intensă activitate în favoarea Unirii Principatelor, care i-au adus aprecieri elogioase din partea Divanului Ad-hoc al Țării Românești, a Comitetului Central al Unirii și a deputaților buzoieni care își exprimă recunoștința în mod public. Cuza a fost găzduit la episcopie de episcopul Filotei care era grav bolnav. De altfel, el se va retrage curând, la 19 iunie 1859, după ce a suferit un atac de alienație mintală. Este dus la Mănăstirea Ciolanu unde moare la 16 august 1860. A sprijinit acțiunea de înălțare a bisericii din incinta schitului Cetățuia. În 1868 rămășițele sale pământești sunt aduse și înhumate la Episcopie (Gabriel Cocora, Șirul episcopilor Buzăului, în „Spiritualitate și istorie la Întorsura Carpaților”, vol.II, Buzău, 1983, pp.46-47). A doua zi, pe 7 februarie 1859, Alexandru Ioan Cuza, în aclamațiile mulțimii a plecat spre Ploiești, pe Strada Mare din Buzău. În amintirea acestei vizite istorice a Domnitorului Cuza la Buzău, strada Târgului va primi numele de Strada Cuza Vodă. Buzăul l-a mai avut ca oaspete pe Alexandru Ioan Cuza la împlinirea unui an de la înfăptuirea Unirii. La 23 ianuarie 1860 acesta va poposi din nou la Buzău, fiind întâmpinat de o mare mulțime de oameni. Onorul a fost prezentat de Escadronul de Cavalerie comandat de căpitanul Popovici. A doua zi, în cadrul unei ceremonii de marcare a unui an de la Unirea Principatelor, printre cei care l-au întâmpinat pe domnitorul Cuza a fost și profesorul Costache Chirculescu care spunea: „această zi este cea mai scumpă sărbătoare națională, iar pentru buzoieni prilej de îndoită bucurie și orgoliu prin sosirea în mijlocul lor, în această zi a Domnitorului Cuza ” (Gh. Petcu, Intimități ale secolelor trecute; Mistere-Enigme, Editura ALPHA MDN, 2008, p.273). Din păcate, domnia lui Alexandru Ioan Cuza a fost scurtă. În noaptea de 10/11 februarie 1866 un complot pus la cale de elemente conservatoare și liberale, alianță denumită de poetul Cezar Bolliac „monstruoasa coaliție” l-a obligat să abdice și să ia drumul exilului.

Marele poet și gazetar Mihai Eminescu, pătruns de indignare, nota, câțiva ani mai târziu: „*Vor trece veacuri și nu va exista român căruia să nu-i crape obrazul de câte ori va răsfoi istoria neamului său la pagina lui 11 februarie și stigmatizarea acelei negre felonii va răsări pururi în memoria generațiilor, precum în orice an răsare iarba lângă mormântul vândutului Domn*” (Timpul, 27 februarie 1882). A fost un om al timpului său, un strălucit vizionar, un mare patriot și un strălucit reformator. Despre aceste aspecte ale personalității marelui Domn scria tot Mihai Eminescu: „*Reformele modernizatoare, Vodă Cuza, le-a rezolvat, e drept ca Alexandru cel Mare nodul gordian, dar a curățat atmosfera de toate sofismele de temporizare și n-a cumpărat nici o reformă dinlăuntru cu concesii dinafară*” (Ibidem).

MISTERUL TROIȚELOR DE LA GLODURI

Undeva, la nord de satul Gloduri din comuna Cozieni, chiar sub poalele dealului Dâlma, în punctul numit „La livadă” se află o troiță (troiță= cruce mare de lemn sau de piatră împodobită cu picturi, sculpturi sau inscripții, uneori încadrată de o construcție mică, drept adăpost; se găsește așezată la răspântii, pe lângă fântâni sau în locuri legate de un eveniment) foarte veche, confecționată din piatră de Ciuta și executată în stil arhaic românesc, asemenea vechilor troițe de la fostul Muzeu în aer liber a de la Măgura. Amplasarea acestei cruci în acest loc a stârnit și stârnește, în continuare, multe controverse deoarece lipsesc o serie de

elemente care să justifice existența acestei troițe aici. Ceea ce stârnește o curiozitate și mai mare este faptul că, spre est, în punctul numit „La Cruce” există o altă troiță, confecționată tot din piatră, însă de dimensiuni mai mici și cu o inscripție sumară pe ea. Existența acestor două vechi elemente creștine a născut o nesfârșită enigmă și a iscat diferite interpretări. Analizând poziția geografică, evenimente istorice petrecute în preajma acestui loc, o serie de informații istorice, dar din păcate destul de sumare, putem desprinde mai multe concluzii. Printre localnicii de aici au circulat, prin viu grai, o serie de legende prin care se încearca dezlegarea misterului acestor vestigii, de aici, de la Gloduri, taine care mai mult s-au adâncit. Una dintre legende se referă la aceste locuri zburciurate, marcate de evenimente eroice dar, în același timp, tragice. Bătrânii povesteau că, demult, în vremuri îndepărtate, un grup de călăreți otomani s-au rătăcit de grosul armatei și a pătruns pe valea Bălăneșei după pradă. Turcii au ajuns până la Trestia și au trecut satul prin foc și sabie. Apoi, soldații otomani au atacat și distrus și satele din jur. Un grup de călăreți români s-a angajat în luptă cu oastea otomană dar, cu toată vitejia lor, au fost copleșiți de numărul prea mare al soldaților turci. În fața acestei situații, bravii oșteni români s-au retras spre Gloduri pentru a ajunge la Dâlma, dealul din apropiere care le oferea loc de refugiu și adăpost. Unul din călăreți, care era din Gloduri a trecut pe acasă pentru a-și îmbrățișa nevasta și copiii, apoi a plecat după tovarășii săi. Însă era prea târziu. Călărețul nostru a fost ajuns de soldații turci în apropierea pădurii, la locul numit „La Cruce”. Românul s-a luptat vitejește cu păgânii dar aceștia l-au copleșit. În cele din urmă călărețului i s-a tăiat capul însă calul i-a purtat trupul până „La livadă”, cale de aproape 700-800m. După ce turcii au plecat, sătenii i-au îngropat capul „La Cruce” unde au înălțat și o cruce mică din piatră iar trupul a fost înhumat „La livadă”. Pe locul unde a fost îngropat trupul bravului oștean român oamenii au înălțat o cruce mai mare încrustată cu slove chirilice care vorbesc, ziceau bătrânii, despre faptele de vitejie ale acestui erou. Amintirea acestor evenimente tragice s-a păstrat și în toponimia locală. Izlazul din sudul satului Gloduri dinspre Trestia se numește Valea Turcului. O altă legendă care prezintă, totuși, un sâmbure de adevăr amintește că aici, sub poalele Dâlmei, în acest loc sfințit, câțiva oameni pătruși de credința în Dumnezeu, dezamăgiți de răutatea și nedreptățile lumii s-au stabilit aici, departe de orice tentație și provocare. În felul acesta au devenit sihaștrii (Sihastru= om care trăiește retras de lume, în post și rugăciune; pustnic, anahoret eremit, schimnic). Aceștia au întemeiat aici o sihăstrie. (Sihăstrie= loc, schit unde trăiește un sihastru). Ceea ce ne face să credem că aici a existat, cu adevărat, un schit este, în primul rând, configurația geografică a locului respectiv. Un loc de adâncă odihnă și veșnică pomenire, mângâiat de șușotitul candelii, în amurg când, blând, se revărsa Sfântul Duh de peste păduri, străbătut de cântarea a mii de păsări care se îngânau cu rugăciunile acestor vrednici credincioși, sub bolta înstelată a cerului deschis senin deasupra nemuririi omului pe acest pământ. Totul e smerit, curat și de un înălțător bun simț. Traiul în singurătate a fost condiția chemării acestor sfinți sihaștri, care se înfățișează memoriei noastre ca adevărate pietre prețioase, fiecare având o altă nuanță și o ascunsă frumusețe. Viețuirea în sihăstrie îi ridică la starea de bucurie îi eliberează de oboseala și lăncezeala de zi cu zi, de grijile îndelungi, contopindu-se cu natura slăvitoare prin cântarea de bucurie și mulțumire, în veșnică împăcare cu Cel de Sus și curată viețuire pe bunul nostru pământ. Ei și-au ales acest loc, iubită vatră a sufletelor lor, oameni veșnici așezați aici, în preajma izvoarelor și a înălțimilor aproape sălbatice de unde ascultau liniștea cerului înstelat și le țiuiau urechile de bucurie că simt, presimt și aud cu toată ființa sfatul și dojana bunului Dumnezeu. Să ne imaginăm cum se înfățișa sălașul sărăcăcios, împodobit cu icoane de lemn de tei, încremenite pe pereți, cădelnița mohorâtă, un muc de lumânare din ceară curată de albine, un geam cât un cuib de pasăre unde poposeau tremurând razele soarelui. Seara, un clopot firav, cu glas stins vestea trecerea zilei, împodobită cu austeritate și fierbinte rugăciune. Toți erau împodobiți cu acea prospețime sufletească, acea norocoasă împăcare cu sine și cu Dumnezeu pentru slujire continuă și folositoare. Analizând aspectul societății românești din Evul Mediu timpuriu trebuie să avem în vedere că acea lume era marcată de o profundă religiozitate. Sihăstria era considerată o mare virtute iar călugării sihaștri erau priviți ca niște sfinți pământeni. În zona submontană și subcarpatică a Buzăului s-a afirmat, spre mijlocul secolului al XVI-lea un curent monastic ortodox, și anume anahoretismul exprimat prin biserici și chilii săpate în piatră sau amenajarea unor sihăstria în locuri ferite, aproape pustii, dar bine apărate de unele elemente ale peisajului local, cum este cazul nostru. Acestea, în marea majoritate, nu sunt menționate în documentele istorice ale vremii, pe fondul vieții monahale caracterizate de apostolat fără predică și trai fără discipoli. O caracterizare a acelor vremuri o realizează istoricul Emil Lupu care menționa într-una din scrierile sale: „*Creștinismul, în esență urban la origini, a determinat în practicanții Bisericii timpurii dorința de a se retrage din viața*

păcătoasă a oraşului și de a contempla pe Dumnezeu în singurătate. Iisus Hristos a petrecut însuși 40 de zile în pustie. Eremitii și anahoreții s-au distins inițial prin ceea ce au ales să fie, dacă un eremit trăia retras în pustie, un anahoret alegea să trăiască izolat într-o structură care face parte dintr-o biserică sau se afla în apropierea unei localități". Modul de organizare monahal al anahoreților este caracterizat de practicarea unui ascetism sever. El presupune o etapă premergătoare menită să ducă la o bună cunoaștere a vieții marilor anahoreți prin citirea scrierilor patristice. Ulterior, pentru cei tunși deja în monahism urmează obținerea rangului de ieroschimonah și obținerea acordului superiorului mănăstirii pentru retragerea din obște și organizarea unui trai ascetic; întotdeauna era impusă condiția ca anahoretul să fie, periodic, supus unei investigații ca nu cumva să alunece de la dreapta credință. O caracteristică a anahoretismului românesc o reprezintă formarea unor mici sălașuri de pustnici în jurul unui schit principal, cu rol funcțional de biserică., ilustrat în arealul rupestru din Munții Buzăului și împrejurimi. Reuniunea se făcea în timpul duminicilor și de sărbători. Abia din a doua jumătate a secolului al XVI-lea au apărut modificări semnificative care au determinat trecerea de la modul de organizare anahoretic la cel cenobitic (Monahismul cinobitic sau de obște reprezintă o tradiție monahală caracterizată prin viața în comun a călugărilor) Aceștia locuiesc fiecare în chilii din incinta mănăstirii, nu au avere personală, se roagă împreună, muncesc împreună, mănâncă împreună. Tendința de a se coagula în jurul comunităților rurale a produs transformări importante în viața acestor comunități și a marcat din punct de vedere spiritual modul de viață al sătenilor. În sprijinul ideii că, aici, la Gloduri ar fi existat un schit care ar fi adăpostit câțiva sihaștri vine un document din 29 noiembrie 1519 emis la Târgoviște, capitala Țării Românești pe atunci, de domnitorul Neagoe Basarab (1512-1521). Documentul respectiv menționează, la început: „*Din mila lui Dumnezeu, Io Basarab voievod și domn a toată țara Ungrovlahiei, fiul marelui Basarab voievod. Dă domnia mea această poruncă a domniei mele cinstiului dregător, încă și din casa domniei mele jupanului Teatiu pârcălab și cu fiii săi, câți îi va da Dumnezeu ca să le fie Pâclenii toți și de la Gârbovi la Călnău partea lui Cotârleaciu toată. Și iar să le fie la Târcov a patra parte și la Mănăstirea lui Cornilie a patra parte. Și iar să le fie lor Trestia din hotarul Pârscovului până la hotarul Cosobei, pentru că sunt vechi și drepte ocini, dedine...*”. Acest document prezintă o importanță deosebită din mai multe puncte de vedere. În primul rând este menționat satul Târcov, așezare situată la 2-3 km. de zona despre care amintim. De asemenea sunt menționate pentru prima oară într-un document istoric satele Trestia și Posobești (Cosoba) de pe valea Murătoarei, vechi sate de moșneni. Știrea cea mai importantă pentru noi este faptul că din anul 1519 datează prima mențiune documentară despre mănăstirea lui Cornilie, cunoscută și sub numele de schitul Târcov. Mănăstirea lui Cornilie sau schitul Târcov a fost probabil o mănăstire, cum este menționată în document sau o biserică dispărută, cu ctitor sau ctitori necunoscuți, cu hram necunoscut și ocazional menționată în documentele istorice. Se afla amplasată pe raza satului Târcov, din comuna Pârscov. Era situată în apropierea sau chiar la hotarul moșiei Târcovului. Satul Târcov este menționat pentru întâia oară, indirect (ca hotar) la 13 aprilie 1515, când Neagoe Basarab întărește lui Tatul vătaf, Voico și Mătea satele Pârscov și Pănătău. Cu denumirea de „mănăstirea lui Cornilie” apare, prin urmare, la 29 nov. 1519 când Neagoe Basarab întărește jupanului Tetiu a patra parte din moșia Târcov și a patra parte din moșia Mănăstirii lui Cornilie. Este posibil ca „mănăstirea lui Cornilie” să fie acea mănăstire care apare în harta stolnicului Constantin Cantacuzino din anul 1700, cu numele de Târcov. Cert este că nu se poate stabili: ctitorul mănăstirii, data întemeierii, cine este Cornilie, pe ce teme i se întărește lui Tetiu pârcălab stăpânirea asupra mănăstirii. Se poate spune că această mănăstire dispărută este ctitoria unor neamuri boierești din zona Pârscovului, oameni foarte influenți și de încredere ai domniei. Din documentul amintit rezultă că Tetiu era, probabil, proprietarul mănăstirii de vreme ce deținea a patra parte din moșia acesteia. Cine era, totuși, acest Tetiu pârcălab? (pârcălab= s.m. conducătorul unei cetăți, județ sau sat, având atribuții administrative, judecătorești și militare). Era un dregător foarte apropiat de familia lui Neagoe Basarab și se pare că era și rudă cu domnitorul de vreme ce în document este folosit termenul „*încă și din casa domniei mele*”. O altă întrebare care se pune este cea legată de acest Cornilie. Cine este el, de fapt? Un călugăr Cornilie este menționat la 22 martie 1511 în legătură cu o danie la Băbeni pe care o făcuse mănăstirii Snagov în vremea domnitorului Vlad Călugărul (1481 și 1482-1495), el fiind, posibil, o rudă a lui Tetiu pârcălab. Se poate considera că mănăstirea lui Cornilie este aceeași cu schitul Târcov care încă mai exista la anul 1700. Analizând circumstanțele geografice și istorice putem concluziona că, la Gloduri, în punctul „La livadă” a existat un mic locaș de cult la care se închinau cei câțiva sihaștri care sălășluiau aici. Acest mic schit aparținea, prin urmare, de

mănăstirea lui Cornilie de pe moșia Târcovului. Distanța dintre cele două puncte era de 2-3 km., prin urmare, o vreme, acești sihaștri mergeau duminică și în zilele de sărbătoare, la slujbă la Târcov. Se poate afirma, cu certitudine, că aici, la Gloduri a existat din timpuri foarte vechi o intensă viață religioasă. Lăcașul de la Gloduri era destinat celor câțiva călugări de aici, prin urmare, nu era o bisericuță de mir la care să se închine credincioșii din satele din jur: Gloduri, Colțeni sau Izvoru. Aceștia se închinau la biserica din satul Trestia, cu hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena” care era, cu adevărat, o biserică de mir. Se spune că, la un moment dat, după ce acest schit a rămas pustiu, o parte din mobilier și obiectele de cult de aici au fost mutate în satul Gomoești din comuna Costești, județul Buzău, unde, se pare că boierii Trestianu au ctitorit o biserică de mir. În sprijinul acestei ipoteze vine faptul că în satul Gomoești era o moșie, Gomoești (Floreasca) cu o suprafață de 750 ha. din care: 80 ha. fâneață, 140 ha. izlaz, restul era teren arabil, afară de câteva sărături și pământ sterp. Această moșie aparținea boierilor Trestianu. La anul 1892 Gomoești era un cătun cu 260 de locuitori și 56 de case; aparținea comunei Costești din plasa Câmpului, județul Buzău. Un alt argument în sprijinul celor afirmate mai sus este acela că în perioada când se executau lucrări de plantare a pomilor, din inițiativa boierului Eugen Știrbulescu care era și inginer agronom, proprietarul moșiei Gloduri, pentru înființarea livezii care există și azi, cei care săpau gropi pentru pomi au descoperit numeroase oase umane care au fost adunate și depuse în osuarul bisericii de la Trestia. Se presupune că acea troiță mai mare din livadă a fost înălțată pe locul unde a existat vechiul schit, iar crucea mai mică, de pe „Malul Crucii” marchează locul unei chilii sau poate mormântul vreunui sihastru de aici. Subiectul a stârnit multe controverse și presupune continuarea cercetărilor și elucidarea misterului.

„DIN MUZICA SUFLETULUI MEU”

Stelian Grigore (n.12 noiembrie 1938)

„Rar găsești, în zilele noastre, poeme scrise în adâncul sufletului, scoase la suprafață în stare de aur pur; un fel de a așeza viața reală în tipare mitologice, dând sens alcătuirii umane din care binele divin se răsfrânge serafic peste creștetele posibililor cititori inițiți în școala vieții spirituale, dincolo de frageda și scurta trăire ca simplu călător spre eternitate”. (Marin Ifrim, 27 octombrie 2018)

Curriculum vitae

Sunt bucuros.
Am visat ceva frumos:
Am visat că
Mi-au crescut aripi incolor
Și am zburat.
Am zburat
Din iarba verde, de acasă,
În pom cu flori;
Din pom cu flori,
În dealul viilor;
Din dealul viilor,
În vârf
De munte zăpezit
Și ozonat.
Întorc privirea și-am aflat
Un peisaj plin de lumină:
E peisajul vieții mele.
Și-acum, mai sus, spre stele.

Fiii Cuvântului

Întâi,
A fost Cuvântul,
Cuvântul ziditor,
Al tuturor
Celor ce se văd
Și nu se văd.
Cuvântul e lumina vieții,
Cuvântul este
Pretutindeni,
În noi,
Lângă noi,
Deasupra noastră.
Cuvântul este al meu,
Al tău,
Al tuturor.
Cuvântul este
Tatăl nostru din cer.
Noi suntem fiii Cuvântului.

POEZII PENTRU COPII

de Gabriela RADU

Păianjenul

Ce plasă minunată mi-am țesut!-
Spunea făr' de modestie un păianjen...
E-atrăgătoare, n-are nicio hibă,
Imaginea în bine ea mi-o schimbă,
Nu-i chiar la drumul mare, nu-i „central”
Dar mi-am făcut un plan, e magistral:
Mă fac că dorm, că nu iau bine seama
Când musculițele cochete dau năvala
Fardate și stropite cu parfum,
Vocale foarte și grăbite oareșicum;
Că vin ferchezuite ca de gală,
Bâzâie mult și lumea o măsoară
C-o autosuficiență colosală,
Fiindcă-s în top la viața socială.
Așa, deci, ca să am deplin succes
Știu, nu m-ascund că am un interes,
Le-aștern în cale un fel de lipici
Meșteșugit cu rost, că-s bun la tehnici!...
Le prind cu drag în plasă, rând pe rând,
Mai scapă câte una, jar mâncând ,
Dar eu nu iau în seamă insuccesul,
Perseverez și-mi sporesc palmaresul.
Ce dacă sunt urât, meschin, egocentric
Și stau mai toată ziua la-ntuneric,
Contează că-s dibaci și le dau clasă
Naivelor ce-mi cad ușor în plasă.
Cine mă crede mic, neînsemnat
Să știe că sunt expert la vânat!

...

Dar...Cum roata se întoarce deseori
Un plici e de ajuns ca să cobori !...

Viața nu e mereu drăguță

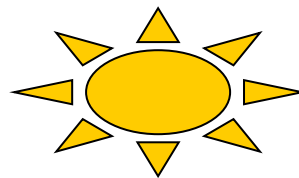
Am vrut să urc
Și mi s-a spus: „Nu e vremea ta!”
Am văzut cocoțându-se precum iedera, ipocriții,
iar eu
Am primit resemnată ca o stâncă
și viforul, și ploaia, și arsura soarelui.

Am stat o vreme în albia râurilor
Primind deopotrivă și picăturile și șuvoaiele;
Din ele am făcut punte
Către oceanul de flori cutezătoare, nemuritoare,
Admirându-le cât de bine stau în picioare...

M-am înconjurat uneori de binevoitori
Asemeni trandafirului năpădit de buruieni
și, împărțind fapte bune în stânga și-n dreapta,
am auzit spunându-se: „Nu e locul tău!
Generozitatea nu mai este apreciată!”

Am sculptat frunți înalte, am tocit trepte, birouri
umplând timpul mereu cu rost,
am izbit în pereții așteptării cu tacul sau cu
ciocanul
și numai izbînd cu cuvintele magice
s-a deschis poarta împlinirilor târzii...

Am simțit raze tandre
atingând fruntea pământului,
trezind la viață semințe adormite,
înmugurind speranțe rătăcite
Înfiorând ale inimii veșminte ...

OAMENII DE LÂNGĂ NOI

CONVORBIRE

cu Adrian ZOTA, directorul Căminului Cultural „Vasile Voiculescu”, din Pârscov

1. Un act normativ emis la 23 octombrie 1923 stabilea înființarea în fiecare sat, sub egida Fundației culturale Carol I, a unuia sau a mai multor cămine culturale, „pentru educația și cultura poporului”. În 1937 s-a tipărit „Micul îndrumător al muncii culturale la sate”. În Pârscovul de Jos a luat ființă, pe 11 aprilie 1929, Căminul cultural „Spiru Haret”. Nu avea local propriu și își ținea activitățile în școala primară, construită în 1903. Cel dintâi director a fost avocatul Ilie Dumitrescu. De atunci și până acum s-au succedat la conducere zeci de directori, cei mai mulți, cadre didactice, mai harnici, mai inventivi, fiecare cu păcatele lui omenești. Cum arată o săptămână de lucru a directorului de cămin cultural Adrian Zota?

- Săptămâna de lucru este destul de încărcată.

Luni : a) program administrativ (strângerea materialelor audio-video, cablurilor , accesoriilor și ștergerea acestora după repetițiile sau spectacolele desfășurate în weekend);

b) pregătirea materialelor(coregrafice, mixuri negative, pozitive), masterizarea lor pentru săptămâna în curs;

Marti : repetiții : canto ușoară, pian avansați, chitară avansați, grup muzică populară;

Miercuri: dans modern(coregrafie), atelier obiceiuri;

Joi: canto muzică populară, pian începători, pregătire teorie muzicală;

Vineri: chitară începători, grup vocal muzică populară (grupa mică);

Sâmbătă: repetiție generală (dansuri moderne și populare), ambele grupe;

Duminică: repetiție generală (canto muzică ușoară și populară)

Programul se poate modifica în funcție de noi situații apărute în cursul săptămânilor de lucru.

2. Căminul cultural din Pârscov, construcție uriașă, funcțională, cu sală de spectacole (neizolată fonic!), cu bibliotecă și anexe a fost ridicată în doi ani: 1954 și 1955. După naționalizarea unor clădiri, se improvizase un cămin cultural pentru ședințe, filme, nunți, baluri și serbări, în prăvălia spațioasă a lui Ștefan Minea, clădire existentă – parțial - și astăzi. Era cunoscut drept Căminul vechi. Ce formații artistice își desfășoară activitate în „Căminul nou”?

- În Cămin activează și copii din comune din afara Pârscovului, integrați în diferite formații constituite aici. Dintre formații ce activează constant, amintesc: Ansamblu folkloric de dans popular și obiceiuri „Plaiurile Bălăneșei” , formațiile de dans modern „Little Stars” și „Kopa Kids” conduse de profesor coordonator Cornelia Rusu, Grupul de muzică ușoară și folk „Hyperion” și Grupul de muzică populară „Doruleț de Munte” îndrumate de subsemnatul. Alte formații care au activat și vor fi invitate să mai participe sunt: Orchestra de camera a Liceului de Arte „Margareta Sterian” Buzău, formațiile de muzică ușoară și tradițională „Sincron Group” Focșani, „Cristal Band Focșani”, soliști Otilia Gogu, Adelina Gogu, Nicu Zota(folkist) și alții.

3. În ce împrejurări s-a produs întâlnirea cu muzica? A fost bine, a fost rău?

- Îmi aduc aminte perfect, parcă ar fi fost ieri. Eram în clasa a VI-a la ora de matematică, când aproape de sfârșitul orei a intrat d-l profesor de Limba și Literatura Română Horia Băescu pentru a face o preselecție pentru grupul folk. Am trecut cu brio preselecția și după câteva luni de muncă am participat la primul concurs al meu, unde am luat premiul al II-lea. Fiind în perioada comunistă, activitățile culturale erau foarte multe sub așa-zisa ”Cântarea României” pe fazele locale, județene și pe țară. După aproape un an, datorită abilității mele muzicale, am avansat la grupul mare, care era un

grup de adulți cu multe performanțe la acea vreme. Acolo am prins, am furat, să zic, tainele instrumentului(chitarei) și după o perioadă eram și instrumentist al acelu grup.

Mai târziu, s-a înființat în cadrul clubului copiilor, sub îndrumarea profesorului Horia Băescu, o formație de muzică ușoară cu copii din școala Berca. Am cunoscut succesul pe multe scene din țară, dintre care amintesc: Constanța, Ialomița(Slobozia), Cluj, Brașov și tot atunci am văzut live pe aceeași scenă formații consacrate ca: Holograf, Iris, Compact și alții.

Pentru mine muzica nu a fost grea, nici ușoară, a fost plăcută, repetițiile au fost ca o relaxare și astăzi simt la fel plăcerea de a arăta și altora tainele ei.

4. Cititorii ÎNTREZĂRIRI sunt atrași de latura personală a faptelor, de informațiile biografice ale interlocutorului. Puteți să detaliați?

• Da! Interesantă întrebarea dumneavoastră și totodată cam greu de a da un răspuns clar și complet, dar încerc pe cât posibil să vă răspund. O să încep cu câteva date despre persoana mea. M-am născut în anul 1971 în orașul Sinaia,jud.Prahova, într-o familie simplă, ambii părinți muncitori, cu origini tot din zona noastră de munte, mai precis com.Odăile.

În anul 1979 am venit în com.Berca, unde am și început învățământul primar.Am terminat Liceul cu profil Electro-mecanic tot la Berca și în paralel am absolvit cursurile Școlii Populare de Artă Buzău, secțiile canto și chitară. Pentru pian sunt autodidact și m-am perfecționat în timp.

Am terminat Facultatea cu profil ”Management Agro-turistic” în vederea realizării unui vis de-al meu, de a deschide împreună cu familia o pensiune în această frumoasă zonă.

Din noiembrie 2016 am preluat Căminul Cultural ”Vasile Voiculescu”, unde am înființat grupul folk ”Hyperion”, cu care, în 2017 am luat premiul al II-lea la Concursul de Creație Muzicală Mărășești-Vrancea. Al doilea grup a fost ”Doruleț de Munte” grup canto tradițional, care în 2018 a luat premiul al II-lea la Buzău. Au urmat formațiile de dans : Ansamblul folcloric de dans popular și obiceiuri „Plaiurile Bălăneșei” și dans modern două grupe: „Kopa Kids” și „Little Stars”.

Am pregătit copii care au participat individual ca soliști atât de muzică ușoară cât și muzică populară.

Cele mai recente premii au fost la „Festivalul Concurs al Elevilor Buzoieni 2022”, unde am câștigat următoarele:

- Secțiunea muzică ușoară: Premiul al II-lea – Andreea Radu
- Secțiunea muzică populară : Premiul I – Amalia Mihalcea
Premiul I - Andreea Radu
- Secțiunea muzică populară duet: Premiul I – Andreea Radu și
Amalia Mihalcea
- Secțiunea dans tradițional : Premiul al II - lea - Ansamblul de dans
popular și obiceiuri „Plaiurile Bălăneșei”
- Secțiunea dans modern: Premiul I – ” Kopa Kids”

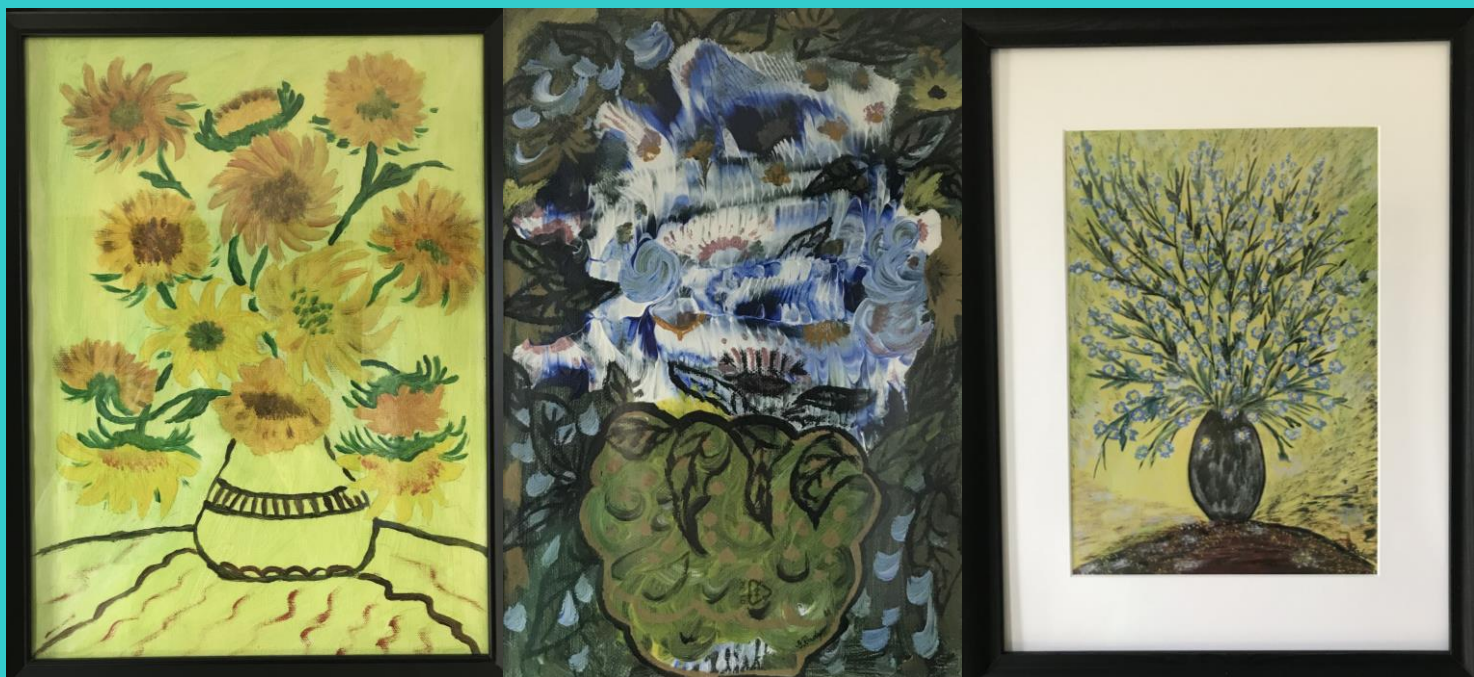
La această oră suntem în repetiții pentru a ne prezenta în al II - lea an la acest Concurs, la care vom participa cu mai multe grupe și soliști și suntem încrezători în șansele noastre.

Doamne ajută!

A consemnat Elis. P.

Culorile Gabrielei RADU

„Pictura este o poezie tăcută”, spunea Plutarh, ea îmi completează viața, acordându-mi atenție, punând pe pânză culorile - așa cum îmi vin în minte -, sau încercând să reproduc tablouri preferate. Sunt atât de multe surse de frumos, atât de multe motive de admirație! Iar faptul că zilnic citesc ceva, ascult muzică, văd un film, admir frumosul din tot ce mă înconjoară - oameni, natură, expoziții (chiar dacă nu intru mereu, trag cu coada ochiului pe ferestrele Galeriilor de artă) – toate îmi dau o stare de bine.

Răspunderea pentru conținutul articolelor publicate aparține autorilor.

ISSN 2343 – 7324
ISSN – L 2343 - 7324

ÎNTEZĂRIRI

Revistă satească de știință și cultură editată în comuna Pârscov, județul Buzău.

intezariripirscov@yahoo.ro

<http://intezaririrevista.wordpress.com>

Redacția: Gheorghe Postelnicu (redactor șef),
Dumitru Scorșanu, Elena Otavă,
Constantin Costea, Enache Necula.

Grafică și tehnoredactare: Elisabeta Postelnicu
Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad.